

DZIEŃ POMORSKI

ORAZ WYDAWNICTWA

GAZETA MORSKA
DZIEŃ BYDGOSKI
DZIEŃ GRUDZIĄDZKI

GAZETA GDAŃSKA
DZIEŃ KUJAWSKI
GAZETA MOGILEŃSKA

Rok V

Redakcja i Administracja:
Toruń, Bydgoska 56
Filia Adm.: Szeroka 41

Telefony dzienne: 202, 747, 749
Telefon nocny: 749
Telefon Filii: 748
Konto czekowe P. K. O. 160-315

Nr. 196

„Dla cesarza, króla i pana“ Hitlerowska uroczystość pod Tannenbergiem

Berlin, 28. 8. (PAT). Wczoraj w Prusach Wschodnich przy pomniku bitwy pod Tannenbergiem, gdzie feldmarszałek Hindenburg odparł wojska rosyjskie w r. 1914 odbył się uroczysty obchód z udziałem prezydenta Rzeszy Hindenburga, kanciera Hitlera, premiera pruskiego Goeringa i wielu innych przedstawicieli władz miejscowych. W manifestacjach tych wzięła również udział sztafeta, uczestnicząca w niemieckim raidzie samochodów i motocykli do Prus Wschodnich.

Wygłoszono szereg przemówień, w których wspominając bitwę pod Tannenbergiem, wskazano na wzrastające znaczenie obszaru wschodniego dla Niemiec. Mówcy podkreślali przytem, że Niemcy coraz bardziej odwracają się od zachodu i widzą swoje miejsce działania na wschodzie.

Kancelerz Hitler, zabierając głos, odczytał m. in. akt, według którego rodzinne posiadłości prezydenta Hindenburga w Neudeck zwolnione są po wsze czasy od podatku państwowego dopóty, dopóki pozostaną one w rękach jego potomków męskich.

Następnie przemawiał prezydent Hindenburg, który zaznaczył, że cofając się

myślą do dnia zwycięstwa pod Tannenbergiem, wspomina przede wszystkim z czcią i przywiązaniem działalność swojego cesarza, króla i pana.

Równocześnie na zachodniej granicy Niemiec pod pomnikiem w Niederwaldzie odbył się obchód celem zmanifestowania

łączności Rzeszy z zagłębiem Saary. O znaczeniu, jakie przywiązuje rząd Rzeszy do tej manifestacji, wskazuje fakt, że kanclerz Hitler udał się bezpośrednio z Prus Wschodnich samolotem przez Berlin do Wiesbadenu, skąd następnie uda się samochodem na miejsce obchodu.

Frazesy, frazesy...

Rezolucje drugiej Międzynarodówki socjalistycznej

Paryż, 28. 8. (PAT). Międzynarodowa Konferencja Socjalistyczna przyjęła na nocnym posiedzeniu plenarnym wnioski w sprawie ogólnej polityki 2-ej międzynarodówki i kwestii rozbrojenia.

Rezolucja, dotycząca polityki 2-ej między narodówki, rozpoczyna się od analizy kryzysu gospodarczego oraz faszyzmu, domaga się się dalej, aby w kraju, gdzie panuje nadal demokracja, klasa robotnicza broniła ze wszystkich sił wolności indywidualnej oraz społecznej, zasady głosowania powszechnego i swobody zrzeszania się w związkach zawodowych. Socjalista czynami swymi winien wykazać, iż jest zdolny do obrony masy robotniczej przed

kapitałizmem.

Rezolucja zawiera poza tem szereg postanowień, a m. in. domaga się zorganizowania przez 2-gą międzynarodówkę, począwszy od 9 listopada na całym świecie manifestacji przeciwko faszyzmowi.

Rezolucja w sprawie rozbrojenia domaga się natychmiastowego wznowienia prac Konferencji rozbrojeniowej w Genewie, całkowitego zniszczenia prywatnych fabryk broni, proklamuje strajk powszechny jako środek ostateczny przeciwko wojnie i wypowiada się za koniecznością arbitrażu, przy czem obrona arbitrażu winna służyć jako kryterjum dla określenia napastnika.

Daladier na inspekcji fortyfikacji we wschodniej Francji

Paryż, 28. 8. (PAT). Premier i minister wojny Daladier opuścił wczoraj Paryż w towarzystwie generała Bonneta, dyrektora gabinetu ministra wojny, udając się na inspekcję prac fortyfikacyjnych na wschodzie Francji.

Daladier przed wyjazdem oświadczył przed stawicielowi „Petit Parisien” co następuje: „Wyjeżdżamy, aby obejrzeć te prace, które przedsięwzięliśmy celem uczynienia naszego systemu obronnego dostatecznie skutecznym. Kraj nasz może być spokojny. Żaden z krajów zwyciężonych po tej ostatniej okrutnej i długiej wojnie, nie poniósł tyle poświęcenia co Francja dla sprawy wolności i porozumienia. Jakikolwiek są piętrowe trudności w ostatniej chwili jestem zdecydowany — mówił pre-

mier Daladier — w dalszym ciągu pracować nad rozwojem stosunków międzynarodowych, jednakże przede wszystkim obowiązani jesteśmy zapewnić naszą własną niezależność. Będzie ona tem bardziej oceniona, gdy widoczne będzie, że jest dostatecznie obroniona. Winniśmy również czuwać nad zachowaniem i podtrzymaniem organów współzwiązania w Europie, jak Liga Narodów i międzynarodowy trybunał w Hadze. Instytucje te ustaliły i określiły niepodległość gospodarczą i polityczną Austrii. Jesteśmy zdecydowani zagwarantować ją albowiem narody mniejsze i mniej liczne mają również takie same prawa do życia, jak i narody większe”.

Targi Północne i Wystawa Lniarska w Wilnie

Uroczyste otwarcie w obecności P. Premiera i ministrów Rzplitej

Wilno, 28. 8. (PAT). W sobotę odbyło się UROCZYSTE OTWARCIE TRZECICH TARGÓW PÓLNOCNICH i WYSTAWY LNIARSKIEJ.

Na otwarcie przybyli: prezes Rady Ministrów Janusz Jędrzejewicz, minister Skarbu Zawadzki, minister Przemysłu i Handlu Zarzycki, minister Rolnictwa Nakoniecznikow-Klukowski, minister Komunikacji Butkiewicz. Na otwarcie przybyli również b. premier A. Prystor oraz prezes Walery Sławek. Poza tem wzięli udział w uroczystości wiceminister Skarbu Roznowski, wiceminister Przemysłu i Handlu Doleżał, dyr. departamentu przemysłowego w min. przemysłu i Handlu Kandel, wojewodowie: wileński Jaszczolt, białostocki Kościalkowski i nowogródzki Świdorski. Obecni byli generałowie Żeligowski oraz gen. Litwinowicz, dowódca O. K. 3, dalej posłowie i se-

natorowie, przedstawiciele sfer gospodarczych, przedstawiciele prasy oraz wielu innych zaproszonych gości.

Przed symboliczną wstęgą, zamykającą wstęp na Targi i Wystawę powitał gości prezydent miasta Wilna Maleszewski, jako przewodniczący komitetu wykonawczego Trzecich Targów Północnych, wygłaszając okolicznościowe przemówienie.

Następnie p. prezes Rady Ministrów Jędrzejewicz dokonał otwarcia Trzecich Targów Północnych i Wystawy, przecinając symboliczną wstęgę i podkreślając w krótkich słowach, że Trzecie Targi i Wystawa Lniarska są dowodem, iż ta część naszego kraju drogą własnej inicjatywy i wielkiego wysiłku szuka rozwiązania zagadnień podniesienia dobrotu państwa.

Następnie Premier w otoczeniu Ministrów i Wojewodów zwiedził szczegółowo

Lindbergh z żoną wyładowali w Kopenhadze

Berlin, 28. 8. (PAT). Z Kopenhagi donoszą: Wczoraj o godz. 17.15 wyładował w Kopenhadze Lindbergh, przebywając w ten sposób ostatni etap swego lotu transatlantyckiego.

Lot małżonków Lindbergh miał na celu sbandanie możliwości utworzenia stałej komunikacji lotniczej między Europą i Ameryką oraz wytyczenie drogi dla tej komunikacji.

Herriot w Kijowie

Kijów, 28. 8. (PAT). Wczoraj rano przybył do Kijowa Herriot wraz z całą delegacją francuską. Na dworcu powitał gości francuskich przedstawiciele miejscowych władz oraz delegacji komisariatu spraw zagranicznych. Po krótkim wypoczynku goście francuscy udali się na zwiedzanie miasta.

Brunatne targi w Lipsku przestały być targami międzynarodowymi

Lipsk, 28. 8. (PAT). Wczoraj dokonano w Lipsku uroczystego otwarcia targów jesiennych zwanych również targami brunatnymi. W przemówieniu, wygłoszonym przez naczelnika Saksonji i prezydenta urzędu targów brzmiała m. in. ta pewnej niewiary we współpracę międzynarodową, przy czem wskazano na konieczność oparcia się o siły własne. Wszyscy mówcy zgodnie podkreślili gotowość pokojowego współzwiązania Niemiec ze światem oraz że obecne targi są próbą odrodzenia gospodarczego. Ogółem na targach wystawia 5.315 wystawców krajowych i 318 zagranicznych. Słaby udział zagranicy w targach wskazuje wyraźnie, że sfery przemysłowe zagraniczne powoli przestają uważać targi jesiennie za targi międzynarodowe.

Rząd polski na uroczystości otwarcia reprezentował konsul Rzplitej Tadeusz Brzeziński.

„Dal“ na wyspach Bermudzkich Polski yacht olunie przez Atlantyk

Londyn, 28. 8. (PAT). Agencja Reutersa donosi, że na wyspy Bermudzkie przybył yacht polski „Dal”, którego załoga składa się z 3-ech oficerów marynarki handlowej polskiej poruczników Bohomolca, Witkowskiego i Świechowskiego. Yacht, który opuścił Plymouth w Anglii dn. 15 lipca, przybył na Bermudy wczoraj rano, dokonawszy przepłynięcia przez Atlantyk. Szczególnie w ostatnich dniach załoga polskiego Yachtu musiała walczyć z burzami, które nawiedzały zachodnią część Atlantyku. Wichura zwała maszt Yachtu. Załoga łodzi mimo wyczerpania walką z wichrami dokonała niezbędnych reperacji Yachtu i uda się w dalszą drogę do Stanów Zjednoczonych. Załoga Yachtu zamierza odwiedzić Chicago.

Precz z wojną! Defilada czerwonych sokolów

Sfery lewicowe w Lille wykazują nader ożywioną działalność pacyfistyczną. Współ z socjalistami belgijskimi i z udziałem delegacji holenderskich i austriackich, sekcje robotnicze z Lille zorganizowały w Ypres wielką manifestację międzynarodową pod hasłem — „precz z wojną!” Obecność wybitnych działaczy i deputowanych z merem miasta Lille p. Salengro na czele oraz udział około 5000 osób zapewnił imprezie szerszy rozgłos. Wśród przemówień wymienić należy mowę Kurta Loewensteina, b. posła do Reichstagu, a obecnie emigranta politycznego. W manifestacji wzięła również czynny udział nowoutworzona organizacja „czerwonych sokolów”, propagująca zbliżenie narodów. Równocześnie podobny obchód miał miejsce pod Lorette, na wzgórzach walk około Arras, gdzie około 2000 członków organizacji „młodzieży socjalistycznej” defilowało przed grobami poległych tu żołnierzy z ostatniej wojny. Podczas tej ostatniej manifestacji wynikło kilka incydentów wskutek wystąpień młodzieży prawicowej (rojalistów), protestującej przeciwko antypaństwowym przemówieniom mówców.

Żałobny raid awionetek niemieckich

Tragiczna śmierć asa lotnictwa niemieckiego Reinholda Possa

Z Duesseldorfu donoszą, że w sobotę o godz. 7,30 rano ULEGŁ KATASTROFIE ZNANY NIEMIECKI LOTNIK SPORTOWY REINHOLD POSS, lecący w towarzystwie Pawła Weiricha. Obaj lotnicy ponieśli śmierć na miejscu.

Wypadek zdarzył się nad miejscowością Wildberg koło Neustadt nad Dosse. Przyczyną wypadku było ZACZEPIENIE

Z pośród 103-ch awionetek, które wystartowały do drugiego etapu niemieckiego raidu awionetek, odpadło w ciągu soboty dalszych 17. Nie obyło się przytem bez wypadków. Poza tragiczną katastrofą Possa, podczas lądowania zderzyły się jeszcze dwie maszyny na lotnisku w Essen. Szczęśliwym zbiegiem okoliczności lotnicy wyszli cało. Studentowi pilotowi Steltzowi ur-

wało się śmigło, a w chwili potem wypadł cały motor. Mimo to udało się lotnikowi gładko wylądować na otwartym polu.

Donoszą z pod Bremy o spadnięciu do bagniska jeszcze jednego z uczestników raidu. 6 dalszych maszyn musiało lądować przymusowo, inne zaś zawróciły z powodu panującej mgły. Kilka maszyn uległo uszkodzeniu.

Podróż nowego ambasadora amerykańskiego do Polski

Ambasador Cudahy przebędzie do Gdyni na polskim statku

Dowiadujemy się, że nowy ambasador St. Zjednoczonych Am. Półn. p. John Cudahy przybył na pokładzie parowca amerykańskiego do Anglii, skąd po kilkudniowym pobycie w Londynie udał się do Paryża dla odbycia konferencji z tamtejszym ambasadorem amerykańskim p. Jossie Straussem.

Z Paryża udaje się ambasador Cudahy do Antwerpii, gdzie w dniu 28-ym bm, o godz. 8-mej wieczorem wsiądzie na pokład parowca polskiego „Kościuszko”, powracającego z wycieczki do brzegów Anglii i Belgii.

Na pokładzie „Kościuszki” ambasador Cudahy przybędzie do Gdyni w czwartek dnia 31 bm, o godz. 7-ej rano. Ambasador Cudahy będzie w ten sposób pierwszym dyplomatycznym przedstawicielem państwa obcego w Polsce, który przybywa do Polski przez Gdynię

— Jest rzeczą oczywistą, że opinia polska ocenia ten fakt ze szczególną sympatją.

Na spotkanie ambasadora Cudahy udają się z Warszawy do Gdyni przedstawiciele ambasady amerykańskiej w osobach chargé d'affaires p. Grosby, attaché handlowego p. Clayton Lanc i attaché wojskowego plk. Alberta Gilmor, w towarzystwie przedstawicieli polskiego Min. Spr. Zagr.

Jak się dowiadujemy, zarząd Linji Gdynia — Ameryka organizuje w Gdyni dla dostojnego pasażera parowca „Kościuszko”, oraz dla przybyłych z Warszawy gości uroczyste powitanie.

—O—

Bilans pracy polskich junaków

Jak pracowało harcersko w ub. roku szkolnym

Ubiegły rok szkolny zaznaczył się w Polsce znacznym rozwojem ruchu harcerskiego. Praca Związku Harcerstwa Polskiego szła w kierunku objęcia ruchem harcerskim jaknajwiększej liczby młodzieży szkolnej. W porównaniu z rokiem poprzednim, liczba środowisk, objętych pracą harcerską zwiększyła się z 321 do 505, liczba zaś harcerzy z 70.000 osób do 93.000

W okresie zimowym rozpoczęto na szeroką skalę nową akcję narciarskich obozów harcerskich, organizując około 250 tego rodzaju obozów. Letnią akcją obozową wyrażała się liczba przeszło 1000 obozów, mimo przygotowań do Jamboree, które wymagały dużego nakładu

pracy. Zorganizowano również 12 kursów instruktorskich, oraz 9 kursów specjalnie dla nauczycielstwa.

W pracy harcerskiej pojawiły się również nowe kierunki: w pierwszym rzędzie więc żeglarsko (80 drużyn żeglarskich), oraz szybkożono. Rozpoczęto także na szeroką skalę pracę harcerską wśród najmłodszych dzieci szkolnych w wieku od 7—11 lat; oddziały „szuchów” objęły około 20.500 dzieci. Wreszcie rozszerzono znacznie akcję organizowania „zastępów włóczęgów” z pośród młodzieży kończącej szkoły średnie.

Słynny lotnik niemiecki Reinhold Poss, który zginął w katastrofie lotniczej w Wildenburgu, koło Neustadt. — Jak wiadomo, Poss w zeszłorocznym locie okrężnym dookoła Europy zajął drugie miejsce po ś. p. kpt. Żwirce.

SKRZYDŁEM O WIEŻĘ KOŚCIOŁA. Przepuszczając, że Poss leciał na tak niewielkiej wysokości, celem wyzyskania korzystnego wiatru.

Jak wiadomo, Reinhold Poss był jednym z najlepszych wojennych i powojennych lotników niemieckich. Brał on udział w różnych narodowych i międzynarodowych zawodach lotniczych, dwukrotnie zajął drugie miejsce podczas Challenge w latach 1930 i 1932. Obecnie Poss brał udział w niemieckim raidzie awionetek.

Z powodu tragicznej śmierci Reinholda Possa chargé d'affaires polski w Berlinie, p. radca Wyszyński, wystosował pismo konsultacyjne do barona von Neuratha, ministra spraw zagranicznych Rzeszy.

W cieniu swastyki

Według informacji berlińskiego „Angriffu” przygotowania miasta Norymbergi do mającego się odbyć w dniu 30 sierpnia zjazdu partijnego ruchu hitlerowskiego dobiegają końca. Na terenie specjalnie na ten cel przygotowanym stanęło 75 namiotów długości 80 m. i szerokości 10 m, mogących objąć 500 osób. Pomiędzy namiotami znajdują się wielkie kuchnie dla wyżywienia członków formacji hitlerowskich. Poza tem otacza całą Norymbergę las namiotów i obozów. Pośród tego miasta namiotów znajduje się namiot „woda”. Koszta budowy trybun oraz innych budowli wynoszą około 3 miliony marek. Dla celów iluminacyjnych i widowiskowych zamówiono ponad 40 centnarów ogni bengalskich, 1800 ciężkich oraz 3000 lżejszych moździerzy i wreszcie 50000 ogni sztucznych do wagi 150 funtów. Według prowizorycznych obliczeń zjedzie do Norymbergi ponad 340 pociągów specjalnych z całych Niemiec.

A najwięcej niech powiastek będzie z obrazkami!

Dzieci polskie z Argentyny proszą o książki

W czasie pobytu p. Marszałka Raczkiewicza w Argentynie wśród naszych uchodźców w miejscowości Misiones, jedno z dzieci szkolnych wypowiedziało wierszyk, który przytaczamy poniżej:

Nim opuścisz nas, Marszałku,
I Kolonję naszą,
Racz wysłuchać o co Ciebie,

Dzieci polskie proszą.

Kiedy wrócisz do Ojczyzny
Do polskiej Warszawy,
Nie omieszkaż zrobić krzyku
I troszeczkę wrzawy.
Powiedz wszystkim polskim dzieciom
Co w Polsce zostają,
Że je bardzo ich siostrzyczki

Z Misiones kochają.

I że Polskę tę daleką,
Choć ją Jej nie znamy,
Jak swą matkę, może więcej
Nad życie kochamy.

Lecz Ojczyzna o swych dzieciach
Również niech pomyśli,
Więc książeczek nam tu polskich
Za powrotem przyslij.

A najwięcej niech powiastek
Będzie z obrazkami,
Nie gardzimy też Plomyczkiem,
Wierszem i mapami.

I Redakcja nasza „nie omieszka zrobić krzyku i troszeczkę wrzawy”. To też zwracamy się niniejszem do wszystkich naszych czytelników i księgarń pomorskich z gorącą prośbą:

„WIĘC KSIĄŻECZEK NAM TU POLSKICH PRZYSYLIJCIE!

Odeślemy je zaraz polskim dzieciom z Argentyny, co to Polskę „jak swą matkę, lub więcej — kochają”.

Zwłaszcza prosimy dzieci naszych czytelników o zbiórce książek dla polskich dzieci z Argentyny.

„A najwięcej niech powiastek będzie z obrazkami!”

Dekorowanie Prof. Jorgi Odznaką Krzyża Kan'owskiego

W piątek, dnia 25 bm. p. minister Reform Rolnych dr. B. Nakoniecznikow-Klukowski udekorował w charakterze prezesa Związku Kaniowczyków i Żeligowczyków delegata rumuńskiego na Kongres Historyków, b. premiera prof. Jorgi odznaką Krzyża Kan'owskiego. — Na zdjęciu moment dekorowania prof. Jorgi w obecności posła rumuńskiego w Warszawie Cadere.

Rozmowy polsko-gdańskie

toczyć się będą w Warszawie
Jak się dowiadujemy, termin wznowienia rozmów polsko-gdańskich został przesunięty.

Rozmowy, które rozpocząć się miały już w poniedziałek w Gdańsku, kontynuowane będą dopiero w czwartek, dnia 31 bm. w stolicy.

Delegacja gdańska uda się zatem przed czwartkiem do Warszawy.

Przemówienie na kongresie bratisławskim wygłoszone z Krakowa

Nienotowaną dotychczas w historii radjofonji przysługę odda radjo międzynarodowemu zjazdowi prawników słowiańskich, który odbędzie się w Bratisławie, oraz polskiej propagandzie zagranicznej. Wspomniany zjazd odbędzie się dnia 9 września rb., jednakże przewodniczącym tego zjazdu, prof. dr. Kazimierz Kumaniecki, przebywa od kilku tygodni w jednej z klinik krakowskich, złożony niemocą. Rzecz jasna, iż prof. Kumaniecki nie może wziąć udziału w zjeździe, wskutek czego przewodnictwo kongresu prawników państw słowiańskich w Bratisławie przeszłoby w inne ręce.

W ostatniej jednak chwili przychodzi z pomocą radjo. Oto „Polskie Radjo” postanowiło zainstalować w klinice krakowskiej dnia 9 września mikrofon, dzięki któremu punktualnie o godz. 9,00 prof. dr. Kazimierz Kumaniecki wygłosi przemówienie inauguracyjne jako przewodniczący zjazdu do prawników, zebranych w Bratisławie. Kongres prawników odbierać będzie przemówienie prof. dra K. Kumanieckiego, dzięki głośnikom, zainstalowanym na sali obrad.

W ten sposób radjo oddało dużą przysługę kongresowi, pełniąc równocześnie swą rolę propagandową na terenie zagranicznym.

Porwany z własnego samochodu

Prasa donosi z Charbina, iż bogaty obywatel francuski Simon, porwany został we własnym samochodzie przez bandytów chińskich, którzy za uwolnienie uwięzionego zażądali okupu w wysokości pół miliona dolarów.

Wywóz rolniczy przez Gdynię wzrósł o 80 proc.

Według danych Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni wywóz artykułów rolniczych w lipcu rb. wynosił (w tonach): bekonów 2.944, wędlin 468, ptactwa białego 39, jaj 1572, makuchów 1.072, skór 79, desek i lat 33.620, balii i słupów 1.233, wyrobów z drzewa 99, dyktu 1163, mebli giętych 256 i wyrobów koszykarskich 46.

W ciągu pierwszego półrocza rb. przez Gdynię wywieziono (w nawiasie podano cyfry dotyczące pierwszego półrocza 1932 r.) ton: żyta — (1.628,3), krochmalu 76 (1,7), mąki (oprócz ryżowej) 82,1 (434,3), kaszy 56,1 (—), słoju 0,4 (—); grochu 9 (—); ziemniaków 455,4 (5.490,4); warzyw 96,3 (169,6), owoców świeżych 193,4 (214,5); owoców suszonych 1 (—); grzybów suszonych 4,9 (16,3); cukru 52.058,9 (59.752,5); konserw owocowych 28 (—); chmielu 96,9 (—); napojów alkoholowych 266,8 (1,3); spirytusu 894 (45,6); konserw mięsnych 86,6 (9); bekonów 21.800 (25.515,3); wędlin i szynki 2.358,6 (4.645,9); drobiu białego 197,4 (27); serów 2,9 (0,3); kazeiny — (30); masła 14,6 (93,5); ryb 14,2 (25,3); jaj 4.694,8 (1.130,4); makuchów 7.104,6 (425); melasy 12,4 (7,400); jelit 55,5 (11,2); szereciny 3 (0,2); puchu i pierza 0,4 (—) tłuszczów zwierzęcych 145 (12,5); wosku 1,6 (—); skór 475 (31); desek i lat 97.821 (330,9); balii i słupów 5.361,4 (1.606,4); klepek 753,8 (568); wełny drzewnej — (115,4); wyrobów z drzewa 303,7 (33,2); dyktu 344,7 (—); mebli giętych 369,6 (46); nasion 312,6 (209,5); tłuszczów i olejków roślinnych 5,8 (12,8); konopi 2,5 (—), pakul 230,7 (—); i wełny 2,1 (—).

Razem wywóz rolniczy w pierwszym półroczu rb. przez Gdynię wynosił 196.563,2 ton, co wobec 110.291,4 ton w tymże czasie w roku ubiegłym wynosi wzrost o blisko 80 proc.

Rozwój przemysłu i handlu rybnego w Gdyni

Na początku 1932 r. na terenie portu gdynińskiego nie było ani jednej przemysłowo-handlowej firmy rybnej. Wkrótce po wybudowaniu hali i chłodni rybnej, a następnie składów śledziowych, zaczęły się tu osiedlać firmy rybne i obecnie na terenie portu istnieje 12 firm rybnych, w tym dwa przedsiębiorstwa do połowów dalekomorskich, 2 wędzarnie, 3 wytwórnie konserw, 3 firmy dla importu śledzi i 2 firmy handlowe dla połowów przybrzeżnych.

Ożywiony import nawozów sztucznych przez Gdynię

W związku ze zbliżającym się okresem wiosny jesiennych daje się zauważyć wzmożony import tomasyny do Polski. Import ten prawie wyłącznie kieruje się drogą wodną przez Gdynię. Obecnie prawie codziennie zawija do Gdyni statek z tomasyną. W ciągu trzech tygodni sierpnia rb. przewieziono w ten sposób ponad 15.000 ton tomasyny, gdy w ciągu lipca 6.710 ton, a w czerwcu rb. zaledwie 1.000 ton. Należy zaznaczyć, że w ub. roku import tomasyny był znacznie mniejszy. Należałoby zatem sądzić, że większe zapotrzebowanie tomasyny znamionuje poprawę sytuacji rolników.

Hamburg w walce konkurencyjnej z Gdynią

Z dniem 24 bm. zarząd portu hamburskiego wprowadził znaczne obniżki opłat przeladunkowych przy eksporcie do portów europejskich morza Śródziemnego i Czarnego oraz do Afryki zachodniej i wschodniej portów Ameryki. Jest wielce charakterystyczną rzeczą, iż obniżki te obejmują eksport w tym kierunku, w którym idzie eksport polski z Gdyni. W celu ściągnięcia przeladunków do portu hamburskiego w większym zakresie istnieje zamiar również obniżenia taryf przeladunkowych równych przy imporcie. Zamierzano jest również uproszczenie skomplikowanej taryfy opłat przeladunkowych.

Praca polskiej floty handlowej

Polska flota handlowa przewiozła w okresie 7-miu miesięcy rb. około 517 tys. ton ładunku. Z tego 185 tys. ton przypada na „Zegluga Polska”, około 50 tys. ton na „Polbrit”, około 277 tys. ton na „Polskarob” i 5,7 tys. ton na Linję „Gdynia—Ameryka”.

W lipcu przewożyły wyniosły 82 tys. ton róż-

nych towarów (bez importu z Anglii), w tem 71,5 tys. ton przypada na wywóz z Polski, 7,6 ton na przywóz do Polski i 2,9 ton na przewóz między portami.

Linja „Gdynia—Ameryka” przewiozła 755 pasażerów oraz 952 tony towarów. „Zegluga Polska” — 29.972 ton różnych towarów (węgiel, cukier, sole potasowe, ruda), a pozatem 111,2 tysiąca metrów sześciennych drzewa. „Polbrit” — 6.130 ton (sam eksport do Anglii) oraz „Polskarob” 45.908 ton węgla.

Międzynarodowa Rada do badań morza

W połowie października rb. odbędzie się

O eksploatację magistrali Górny Śląsk — Gdynia

W dniu 26 bm. opuścił Warszawę b. dyrektor zarządzający T-wa Kolejowego Polsko-Francuskiego, p. Peychez, który przekazał funkcje swe nowomianowanemu dyrektorowi inż. Petel.

B. dyr. Peychez pozostaje w radzie nadzorczej Tow. Kol. Pol.-Franc., a inż. Petel, który kierował budową linii Górny Śląsk—Gdynia na stanowisku kierownika biura budowy w Bydgoszczy, objął już urzędowanie na nowym swem stanowisku w Warszawie.

W związku z tem dowiadujemy się, że w dniu 9 września rb. odbędzie się w Paryżu posiedzenie rady nadzorczej Tow. Kolejowego

w Gdyni konferencja komisji eksportów międzynarodowej Rady do Badań Morza, sekcji ryb lososiowych. W komisji wezmą udział przedstawiciele następujących państw: Anglii, Irlandji, Norwegji, Lotwy, Finlandji i Polski. — Przedmiotem obrad będzie rozpatrzenie metodyki i wyników badań nad rybami losiowatemi w ostatnich latach, oraz sprawy zarybienia temi rybami rzek. Obrady komisji potrwać trzy dni. Po zakończeniu obrad projektowana jest wycieczka na Podkarpacie, celem wyjedzenia, obfitujących w Polsce w rybie losiowate, jak losoś właściwy, pstrąg, głowacica itp.

Polsko-Francuskiego, na którym omawiana będzie sprawa przejęcia eksploatacji magistrali węglowej Górny Śląsk—Gdynia przez Towarzystwo.

Jak wiadomo, eksploatacja linii prowadzona jest obecnie przez Polskie Koleje Państwowe na rachunek Towarzystwa, które jednak w myśl umowy obowiązanej jest do przejęcia eksploatacji w terminie do dnia 31 grudnia rb.

W posiedzeniu paryskim wezmą udział — jak zwykle — polscy członkowie rady nadzorczej Towarzystwa z min. Kocem na czele, który uda się do Paryża bezpośrednio z urlopu wypoczynkowego.

„Frontem do konsumenta”

Pociąg-wystawa zobrazuje wytwórczość krajową

Centralne Towarzystwo Popierania Wytwórczości Krajowej przystąpiło do prac nad uruchomieniem pociągu-wystawy wyrobów krajowych. Pociąg-wystawa jest zupełnie nową, nieznaną u nas formą propagandy wytwórczości rodzimej i zbliżenia między producentem a konsumentem. Zagranicą ta forma propagandy odniosła wiele pięknych sukcesów.

W Belgji pociąg-wystawa dokonał już 3-krotnego objazdu kraju, przyczem w czasie pierwszej podróży liczba zwiedzających wyniosła 250.000, a w poszczególnych miejscowościach cyfry frekwencji sięgały 40 procent ludności.

We Francji kursują równocześnie 3 pociągi-wystawy, cieszące się również ogromnym po-

wodzeniem.

W Holandji, Anglii, Jugosławji, Łotwie pociągi-wystawy okazały się doskonałym, nad wyraz celowym i skutecznym środkiem propagandowym i uświadamiającym. Należy tedy mieć nadzieję, że i w Polsce impreza ta spłoka się z oddźwiękiem jaknajzyczliwszym ze strony zarówno ster gospodarczych, jak i szerokiego społeczeństwa.

„FRONTEM DO KONSUMENTA” — oto hasło, pod jakim organizatorzy pociągu-wystawy podjęli swą pracę.

W najbliższym czasie podamy czytelnikom dalsze szczegóły o pracach nad zmontowaniem pociągu-wystawy.

Czy przejazdy kolejowe stanowią?

W sprawie niższej taryf osobowych

Sprawa obniżenia taryf osobowych na kolejach, o której mówi się już od dłuższego czasu, nie zdaje posuwać się naprzód. Podobno istnieje obawa, iż generalna niższa taryf osobowych nie spowodowałaby tak znacznego wzrostu ruchu pasażerskiego, któryby wyrównał straty, jakie wskutek ubytku wpływu wynikną dla kolei. Nie wchodząc w słusność tego rodzaju obaw, stwierdzić w każdym razie moż-

na, że z punktu widzenia gospodarki kolejowej racjonalne, a mniej ryzykowne i kosztowne od generalnej niższej taryf byłyby takie posunięcia, jak obniżka stawek klasy pierwszej i drugiej w porównaniu z klasą trzecią. — obniżka o 1/2 taryf dla długich przewozów, na odległość powyżej 200 km. — obniżka dopłaty do pociągów pośpiesznych, oraz wprowadzenie biletów powrotnych w relacjach konkurencji kolowej.

Renty niemieckie dla obywateli polskich

Nowa polsko-niemiecka umowa o ubezpieczeniu społecznym

Z dniem 1-ym września 1933 r. wchodzi w życie nowa polsko-niemiecka umowa o ubezpieczeniu społecznym.

Umowa ta przewiduje, że obywatele polscy równie w razie pobytu poza granicami Niemiec otrzymywać będą ubezpieczeniowe renty niemieckie, które dotąd nie były im wypłacane.

Po wejściu w życie umowy podejmiemy w życie niemieckie instytucje ubezpieczeniowe i to z czasem od 1 października 1931 r. w stosunku zaś do optantów i pensjonistów „knappschaftowych” od 1 lipca 1931 r.) wypłatę spoczywających dotąd rent, należących obywateli polskim, przybyszającym w Polsce, względnie poza Polską.

Osoby, które dotąd w miejsce należnych im rent niemieckich otrzymują z polskich instytucji ubezpieczeniowych zasiłki rentowe, a więc są już obecnie w nich zarejestrowane, nie mają obecnie potrzeby zgłaszania swych pretensyj do rent.

Natomiast wszystkie osoby, które z zasiłków tych nie korzystają, a którym niemieckie instytucje ubezpieczeniowe nie wypłacają przysługujących im rent, winny w najbliższym terminie zgłosić swe pretensje wobec ubezpieczenia niemieckiego do właściwej dla danego działu ubezpieczeń społecznych polskiej instytucji ubezpieczeniowej, przedkładając (przytem posiadane przez nie, orzeczenia rentowe (Rentenscheid). O ile chodzi o rentę ubezpieczenia pracowników umysłowych (Angestelltenversicherung) właściwy jest Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w Królewskiej Hucie.

Renty ubezpieczenia inwalidzkiego (Invalidentversicherung) — Zakład Ubezpieczenia na Wypadek Inwalidztwa w Królewskiej Hucie, a w stosunku do osób zamieszkałych w województwach poznańskim i pomorskim — Ubezpieczalnia Krajowa w Poznaniu.

Renty pensyjnego ubezpieczenia górniczego

Pomnik Marsz. Piłsudskiego w Sławkuwie

Mieszkańcy Sławkowa w powiecie Olkuskim postanowili ufundować pomnik marszałka Piłsudskiego. W tym celu odbyło się posiedzenie organizacyjne, na którym dokonano wyboru komitetu budowy pomnika.

Polskie silniki morskie dla Sowieców

W Polsce bawi obecnie inż. Danziger, delegat rządu sowieckiego, który jako kierownik trustu importu maszyn dla hutnictwa sowieckiego ma za zadanie zbadanie możliwości eksportowych polskiego przemysłu metalurgicznego dla Z. S. R. R. Na jednej z konferencji w „Sowpoltorgu” wyłoniła się możliwość dostawy dla Sowieców wronińskich silników spalinowych, które w Polsce wyrabia fabryka motorów „Perkun” w Warszawie. Kilka takich motorów zamontowano na kuterach rybackich i statkach dozorczych. Motory pracują zupełnie sprawnie.

Nowe 10 z'otówki

Ministerjum Skarbu przesłało do ogłoszenia w „Dzienniku Ustaw” rozporządzenie o wypuszczeniu w obieg pieniężny nowego srebrnego bilonu 10-cio złotowego, który emitowany został z okazji rocznicy 250-lecia odsieczy wiedeńskiej. Monety ku czci Sobieskiego staną się środkiem płatniczym jeszcze w pierwszych dniach miesiąca września rb. 10-cio złotówki z Sobieskim wybito w ilości 150.000 sztuk.

10-cio złotowe monety pamiątkowe z wizerunkiem Romualda Traugutta w tej samej ilości ukażą się w miesiącu listopadzie rb.

Najbliższy transport emigrantów do Stanów Zjednoczonych

Najbliższy okręt Linji Gdynia — Ameryka do St. Zjednoczonych odplywa z Gdyni w dniu 15 września r. b. Syndykat Emigracyjny przypomina, że wszyscy emigranci, którym upływa termin ważności wiz, powinni wyjechać tym okrętem. Dotyczy to również reemigrantów, których dokumenty, uprawniające do powrotu, tracą ważność w najbliższym czasie.

Stan plantacji buraka cukrowego

Według doniesień z głównych ośrodków uprawy buraka cukrowego, stan plantacji wskutek niedostatecznej wilgoci w glebie uległ ostatnio pogorszeniu i obecnie ocenia się go, jako średni. Przeciętna waga buraka w dalszym ciągu jest niejednolita i waha się mniej więcej od 130 do 300 gram. Zawartość cukru w burakach wynosi przeciętnie 14,1%.

Cukier się pali!

Republikę paragwajską dotknęła poważna klęska gospodarcza. W okolicach miasta Villa Rica, gdzie znajduje się centrum przemysłu cukrowniczego, pożar zniszczył 25.000 hektarów plantacji trzciny cukrowej. Uległo zniszczeniu również kilkanaście zakładów przemysłowych. Według obliczeń, straty wynoszą przewidywaną wartość 8.000 ton cukru, nie licząc wartości pieniężnej zniszczonych budynków i urządzeń. W kołach paragwajskich panuje przekonanie, że pożar ten jest wynikiem akcji sabotażowej ze strony wrogię państwa. W związku z tem dokonano całego szeregu aresztowań.

(Knappschaftliche Pensionsversicherung) — Spółka Bracka w Tarnowskich Górach.

Renty ubezpieczenia od wypadków (Unfallversicherung) — Zakład Ubezpieczenia od Wypadków w Królewskiej Hucie, a w stosunku do osób zamieszkałych w woj. poznańskim i pomorskim — Ubezpieczalnia Krajowa w Poznaniu.

W jednym z dwóch wymienionych zakładów ubezpieczenia od wypadków winni również zgłosić w najbliższym terminie swe pretensje powstałe członkowie rodziny po pracowniku, który uległ śmiertelnemu wypadkowi przy pracy w Niemczech, o ile z powodu pobytu poza granicami Niemiec w chwili tegoż wypadku nie uzyskali prawa do renty niemieckiej.

Wszystkie wymienione powyżej polskie instytucje ubezpieczeniowe udzielać będą zainteresowanym wszelkich informacji co do wykonania umowy.

NAJWYTWORNIEJSZE

KINO MARS KINO

ul. Warszawska

Dzisiaj wielka premiera francuskiego historycznego filmu z czasów Napoleońskich p. t.

ORLĄTKO

Reż. W. Turzańskiego.

W rolach głównych: Jean Weber, Victor Francen, Desfontaines, Jeanne Boitel i Simone Vandy.

Nadprogr.: Tygodnik ze złotej serii Fox'a

Ceny: Łoża 1,30 zł, I miejsce 1,00 zł, II miejsce 0,75 zł. Bilety ulgowe: łoża 1,10 zł, I miejsce 0,80 zł. — Bilety dla szeregowców 20 gr. Początek seansów o g. 17, 19 i 21. W niedzielę i święta od g. 15, 17, 19 i 21.

KRONIKA

wtorek
29
sierpnia

TORUŃ

Kalendarzyk rzym.-kat.

Poniedziałek Augustyna

Wtorek Ściegi głowy

— Nocny dyżur aptek. Do środy dnia 30 sierpnia włącznie dyżuruje w Śródmieściu Apteka pod Lwem; na Bydgoskim — Apteka św. Anny, Mickiewicza 26; na Mokrem — Apteka pod Łabędziem, ul. Kościuszki: 15.

Repertuar kin.

Mars — Orłatko.
Palace — Schowajcie wasze smutki.
Światowid — Wyspa zatraconych dusz.
Z miasta.

TEATR-POLSKI

Sezon 1932/33
Kier.: Józef Cornobis.

W poniedziałek, dnia 28 bm. teatr nieczynny.

We wtorek, dnia 29 bm. o godz. 20 tani wtorek

przedstawienie popularne po cenach najniższych od 0,25 do 1,45 zł.

„Znak na drzwiach”

Cztery karty z kroniki kryminalnej Ch. Pollock'a w przeróbce polskiej J. Mazanka i J. Orłowskiego.

W środę, dnia 30 bm. o godz. 20 tania środa

Przedstawienie popularne po cenach najniższych od 0,25 do 1,45 zł

„Dziękuję za służbę”

Komedja w 3 aktach Włodzimierza Perzyńskiego.

Z miasta

— W szkole im. św. Teresy Dr. Z. Szepeńskiej (Toruń Mokre, Kościuszki 4) zapisy codziennie od 12—13 godz. Szkoła cieszy się bardzo dobrą opinią istnieje piąty rok, pomyslnie przygotowuje chłopców i dziewczynki do gimnazjum. Mieści się we własnym słonecznym i obszernym budynku, posiada blisko salę gimnastyczną, wszystkie potrzebne pomoce naukowe. Język francuski lub niemiecki oraz rytmika bez żadnych dopłat. Z Bydgoskiego Przedmieścia bezpośrednio kursuje tramwaj do szkoły i z powrotem. (5061).

— Zebranie Tow. Kupców Chrześcijańskich. Dnia 29 sierpnia 1933 r. o godz. 20-tej odbędzie się w lokalu Towarzystwa przy ul. Żeglarskiej Nr. 1 miesięczne zebranie Towarzystwa Kupców Chrześcijańskich, poświęcone specjalnie sprawom związanym z organizacją mającego się odbyć dnia 24 września r. b. Wielkiego Kongresu Kupiectwa Polskiego.

Wobec tego prosimy wszystkich członków o przybycie na zebranie.

Zarząd.

— Zapisy do I i IV klasy Szkoły Handlowej Izby Przemysłowo-Handlowej w Toruniu ul. Szpitalna 6 (obok kościoła św. Jakóba) zostały przedłużone do 1 września br.

Kandydaci do I klasy winni przedłożyć świadectwo ukończenia 7 klas szkoły powsz. wgl. 3ch klas gimnazjum, a kandydaci do IV klasy świadectwo ukończenia 3ch klas Szkoły Handlowej. Szkoła posiada prawa licealne. Czesne dla dzieci urzędników państwowych zostało obniżone. (5041)

— Kursy Wieczorne Maturalne i Doksztalujące dla Pań i Panów cywilnych oraz wojskowych koncesjonowane przez Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego rozpoczynają się dnia 1go września 1933 roku. Dla dorosłych będą utworzone oddziały od IV do VIII

Sensacyjne aresztowanie

Sekretarz miejsk. wydz. Op. Spol. i jeden z urzędników pod zarzutem defraudacji alimentów

Dnia 25 bm. na polecenie prokuratora Sądu Okr. w Toruniu aresztowani zostali i osadzeni w areszcie śledczym dwaj urzędnicy tutejszego Magistratu Maksymilian Rutkowski, sekretarz miejskiego Wydziału Opieki Społecznej oraz jeden z pracowników, Jan Cyrankowski.

Tło sprawy posiada charakter wręcz sensacyjny. Aresztowany Rutkowski, jako sekr. wydz. Op. Sp. sprawował jednocześnie funkcje głównego opiekuna nieletnich dzieci, Cyrankowski zaś był jego bliskim współpracownikiem. W zakresie ich obowiązków leżało m. in. pobieranie kwot na-

leżnych z tytułu alimentów od ojców nieślubnych dzieci i przekazywanie ich wedle przeznaczenia.

Obecne aresztowanie nastąpiło pod zarzutem, że pieniądze te, zamiast przekazywać na utrzymanie nieślubnych dzieci topili we własnych kieszeniach. Co gorsza, i tratny ten proceder mieli uprawiać przez przeciąg kilku lat, wobec czego zarzucane im malwersacje sięgają sum bardzo znacznych.

Zarówno Rutkowski jak i Cyrankowski przed aresztowaniem zostali zawieszani w swych czynnościach służbowych.

Egzekutor skarbowy sprzeniewierzył pieniądze podatników

Wzamian za straconą posadę dostał ...6 miesięcu więzienia

W tych ciężkich czasach, kiedy ludzkiem tak trudno o zdobycie pracy i kawałka chleba Kazimierzowi Kokoszyńskiemu uśmiechnęła się kapryśna fortuna. Nie to, żeby wygrał wielki los na loterii, bo o takim szczęściu wcale nie marzył, a zresztą na loterii nie grał. Ot poprosił zdobył posadę i to posadę nienajgorszą: został egzekutorem w toruńskim Urzędzie Skarbowym.

Platność zaległych podatków jest dziś wprawdzie kiepska, ale zawsze p. egzekutor w ciągu dnia parę złociszów z opornych płatników wydusił, a że z natury swej był lekkoduch więc nie bardzo rozróżniał, czy pieniądze te są jego własnością, czy też własnością Skarbu Państwa. Osobliwie zaś przy kieliszku w dobranej

kompanji stawał się hojny i z szerokim gestem wydawał krwawo zapracowany (przez innych) grosz publiczny.

W końcu musiał się jednak wyliczyć z kwot wyegzekwowanych i wówczas okazało się, że brak mu bałatek ...300 przeszło zł. Jegomością wzięto za koltier i do kryminalu.

Rezultat jak zwykle w takich wypadkach: skruszony grzesznik zasiadł na ławie oskarżonych, a Sąd „po ojcowsku” wymierzył mu karę w wysokości 6 miesięcy więzienia. Ponieważ jednak Kokoszyński dotychczas karany nie był, więc dano mu pięć lat czasu na zwrot zdefrudowanych pieniędzy, po upływie których dopiero wyrok stanie się wykonalny. O ile pieniądze zwróci — kara będzie mu darowana.

Człowiek - zwierzę przed sądem

Woźny szkolny skazany na 2 lata więzienia za zniewolenie 13-letniej dziewczyny

W jednej ze szkół miejskich w Toruniu zatrudniony był w charakterze woźnego niejaki Bronisław Nowak, osobnik, zwyrodniały na tle erotycznym. Do posług i sprzątnięcia szkoły Nowak przyjął 13-letnią dziewczynę, która bardzo sumiennie wypełniała swoje obowiązki.

Nie o to jednak chodziło Nowakowi. Pewnego dnia w marcu br., gdy dziewczyna zajęta była sprzątnięciem ławek szkolnych, zwyrodniały osobnik zakradł się do klasy, gdzie się znajdowała i zamknął drzwi dopuścił się ohydne gwałtu na swej bezbronnej ofiarze.

Sprawa się wydała, w związku z czem Nowaka pociągnięto do odpowiedzialności karnej. Fakt defloracji nieletniej dziewczyny zaś, stwierdzony przez lekarza, stał się niezbitym dowodem winy zwyrodnialca. Sąd Okręgowy w

Toruniu w ub. piątek skazał Nowaka na 2 lata więzienia.

W tym samym dniu Sąd Okręgowy rozpatrywał jeszcze dwie dalsze sprawy, podobne do powyższej. W jednym wypadku podsądnym był Fr. Kretkowski, pracownik kolejowy z Turzna pod Toruniem, oskarżony również o zniewolenie 13-letniej dziewczyny, — w drugim — niejaki Fr. Owiek z Chełmży, który dopuszczał się lubieżnych czynów z dziewczynką liczącą zaledwie ...6 lat! Oba zdegenerowanym osobnikom Sąd wymierzył kary po półtora roku więzienia.

Wszystkie te rozprawy odsłaniające niesłychane bagno zwyrodnienia ludzkiego, odbywały się przy drzwiach zamkniętych.

W Toruniu powstał lokalny Zw. Cechów rzemieślniczych

W dniu 19 bm. odbyło się zebranie starszych Cechów i Korporacji miejscowych w liczbie 16 zwołane z iniejątywy p. A. Szulca, członka Zarządu Izby Rzemieślniczej, celem omówienia sprawy stworzenia związku Cechów lokalnych, dla ułatwienia i szarmonizowania prac z poszczególnymi zarządami Cechów.

Przed wejściem w życie nowej ustawy Przemysłowej zadanie to doskonale spełnił t. zw. Wydział Cechów którego jednak nowa Ustawa pod tą nazwą nie uwzględniła.

Po ożywionej dyskusji uchwalono statut i nazwę „Lokalny Związek Cechów i Korporacji w Toruniu”

Do zarządu weszli na przeciąg 3 letni: pp. A. Szulc, mistrz ślus. jako przewodniczący, Pętlowski, mistrz krawiecki jako zastępca przewodniczącego, Wienczek, mistrz introlig. jako sekretarz, Konkolewski, mistrz stolarski jako zastępca sekr., Ebert, mistrz fryzjerski jako skarbnik.

Automobilisci niemieccy w przejeździe przez Toruń

W ub. sobotę przez teren Pomorza przejeżdżali automobilisci niemieccy, biorący udział w raidzie automobilowym do Prus Wschodnich. Część maszyn, przebywających trasę Zduny (na śląsku) — Iłowo, minęła na swej drodze Toruń.

Ogółem przez Toruń przejechało 49 samochodów różnego typu oraz 22 motocykli. Uczestnicy raidu przybywali od strony Podgórzca, zatrzymując się w Toruniu na krótki postój, po czym ruszali w dalszą drogę w kierunku Kowalewa.

Nowe ulgi dla przedsiębiorców prowadzących księgi handlowe

Ministerstwo Skarbu upoważniło Izby Skarbowe do obniżenia do kwot przypadających według 1 proc. stawki podatku przemysłowego od obrotu za okres od 1 stycznia 1932 r. do dnia zaprowadzenia prawidłowych ksiąg handlowych tym przedsiębiorstwom skupu zawodowego I i II kategorii świadectw przemysłowych, które do dnia 1 lipca 1932 roku założyły prawidłowe księgi handlowe, wzgl. o ile chodzi o przedsiębiorstwa skupu zawodowego kat III świadectw przemysłowych, również uproszczone księgi handlowe w myśl rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 13 kwietnia 1932 r.

Powyzsza ulga będzie przyznawana na indywidualne podania zainteresowanych płatników, wniesione do dnia 15 sierpnia 1933 r. włącznie, pod warunkiem uznania przy wymiarze podatku przemysłowego za rok 1932 zaprowadzonych przed dniem 1 lipca 1932 r. ksiąg handlowych za prawidłowe i rzetelne.

Z teatru

W poniedziałek, dnia 28 sierpnia br. teatr nieczynny.

We wtorek Teatr Polski daje po raz trzeci znakomitą sztukę amerykańską p. t. „Znak na drzwiach” w polskiej przeróbce J. Mazanka i J. Orłowskiego.

Ceny popularne od 0,25 do 1,45 zł.

W środę, dnia 30 bm. ciesząca się niesłabnącym powodzeniem sztuka Wł. Perzyńskiego p. t. „Dziękuję za służbę” w doskonałej reżyserji p. dyr. J. Cornobisa i w premierowej obsadzie.

gmachu Starostwa Powiatowego w Toruniu została najechana przez dwukonną furmankę — którą powoził woźnica Roman Tomalski z Gniewkowa pow. Inowrocław — 81 letnia staruszka Augustyna Jonke zam. w Toruniu przy ul. Wybickiego Nr. 49 Tomalski odstawił na jechaną do jej mieszkania. Policja wdrożyła dochodzenia.

— Kradną wazywa i owoce. Z ogrodu Antoniego Przeperskiego przy ul. Kozackiej skradziono onegdaj większą ilość wazyw i owoców.

Tego samego dnia na dworcu Toruń. Miało miejsce kradzież skradł pozostawiony chwilowo bez dozoru kosz z owocami, będący własnością Ottona Wendlanda z Rudaku.

— Ruch statków na Wiśle. W dniu 26 bm. przepłynęły przez Toruń następujące statki żeglugi rzecznej: Fredro z Torunia do Warszawy; Bałtyk z Tczewa do Warszawy; Mars z Warszawy do Gdańska; Steinkeller z Berlinu do Warszawy do Gdańska; Halka z Warszawy do Tczewa.

— Zgony. W dniu 26 bm. zgłoszono następujące zgony: Ludwik Koncki ur. 1877 roku; Helena Groszewska ur. 1908 r.

klasy gimn. typu humanistycznego i matematyczno-przyrodniczego z językiem nowożytnym angielskim, francuskim lub niemieckim.

Równocześnie otwarty będzie dla dorosłych oddział I klasy gimn. według nowej reformy szkolnej, obowiązującej od początku r. szkolnego 1933-34.

Ważne dla handlowców! Będą otwarte kursy języka angielskiego jakoteż kursy doszkalające z chemji i przyrody dla uczniów i praktykantów aptekarskich i drogerijnych oraz kurs stenografji.

Wpisy na kursy jakoteż bliższe informacje otrzymać można każdego dnia od godz. 9 do 13,30 i w sekretarjacie państw. gimnazjum z niemieckim językiem nauczania w Toruniu, przy ulicy Piekary 1. 49.

Nauka odbywa się w godzinach od 17,15 do 21 5087

Koncesjonariusz em. Naczelnik Wydziału Kuratorjum

Władysław Jankowski

— Rejestracja pojazdów mechanicznych. Komisja dla rejestracji pojazdów mechanicznych będzie urzędowała w Toruniu w dn. 1. 9. i 23 września br. Właściciele pojazdów, które mają być zarejestrowane winni złożyć w Urzędzie Wojewódzkim Wydział Komunikacyjny Budowlany podanie o zarejestrowanie najpóźniej 8 dni przed terminem. Również kandydaci na kierowców winni przed terminem złożyć podanie o dopuszczenie do egzaminu.

Jednocześnie zwraca się uwagę, że przy rejestracji właściciele pojazdów winni uiścić pierwszą ratę opłat na rzecz Państw. Fund. Drog. a to — od pojazdów prywatnych od końca rozpoczętego kwartału, a od pojazdów publicznych do końca rozpoczętego miesiąca, przyczem okresy krótsze niż miesiąc liczy się za pełny miesiąc.

— Zapisy do Szkoły Pomorskiego Towarzystwa Szkoły Powszechnej (Piastowska 2 obok dworca Toruń — Miasto w bloku wojskowym) od 14 sierpnia codziennie od 12 — 13 i 17—18 Szkoła przygotowuje do gimnazjum. Mieści się we własnym obszernym i słonecznym budynku z ogródkiem. Klasy urzędzone według najnowszych wymagań pedagogiki i higieny. Personel nauczycielski starannie dobrany przy współdziałaniu Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego. Rytmika i język francuski bez dodatkowych opłat. 4883

— W dniu 27 bm. Faust z Gdańska do Warszawy; Kaniowczyk z Tczewa do Warszawy; Stanisław z Warszawy do Gdańska; Eleonora z Gdańska do Warszawy; Goniec z Warszawy do Tczewa

— Bezpańska krowa. Na pole w pobliżu Portu Zimowego należące do Franciszka Kusia, przybłąkała się niewiadomo skąd krowa maści czarno-białej. Bezpańską krowę właściciel pola zatrzymał do czasu zgłoszenia się prawego właściciela.

— Pomysłowy złodziej. Jakiś nieznanymi osobnik, na pozór wyglądający przyzwoicie, zgłosił się onegdaj do mieszkania Stefani Szydłowskiej przy ul. Bydgoskiej 82 w rzekomym zamiarze wynajęcia pokoju umeblowanego. Korzystając z nieuwagi właścicielki osobnik ów schował sobie do kieszeni zegarek niklowy, wartości 15 zł., poczem pożegnał się i znikł. Drobnym ten skądinąd wypadek powinien stać się przestępstwem dla odnajmujących umeblowane pokoje.

W tym samym czasie właściciel kiosku przy ul. Mickiewicza 70 Fr. Cieślak zgłosił w policji kradzież srebrnego zegarka wartości 25 zł. Nie jest wykluczone, że sprawcą jest ten sam „speccjalista”.

— 81-letnia staruszka pod kołami furmanki. Dnia 25 bm. o godz. 10-tej na placu obok

Młodzież pomorska na Zlocie w Piekarach

(Od własnego korespondenta).

Piekary, na Śląsku. Jak już pokrótce donosiliśmy w Piekarach na Śląsku odbył się wielki, imponujący, zjazd Stowarzyszeń Polskich z całego kraju.

Tak, jak ongiś rycerstwo Króla Jana Sobieskiego — tak w dniach od 18—20 sierpnia, przybyły młode zastępy rycerstwa Chrystusowego do Piekar, nasze Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej Męskiej. Przybyli na Zlot z całej Polski rycerze Krzyża i Orła Białego, rozwinęli karne swe szeregi i rozłożyli się obozem pod Piekarami, tak, jak ongiś rycerze Króla Sobieskiego. Przybyli na Zlot, aby obradować, jak przysłużyć się Bogu i Ojczyźnie.

Młodzież S. M. P. z Pomorza przybyła pod kierownictwem generalnego sekretarza SMP ks. prof. Żyndy z Wąbrzeźna. Ogółem z Pomorza wzięło udział przeszło 150 członków S. M. P. z następujących miejscowości: Brodnica, Brudzawy, pow. Brodnica, Łążyń, pow. Toruń, Chełmno, Szczodrowo pow. Kościerzyna, Lidzbark, Sępólno, Parchowo pow. Katuszy, Pelplin, Gdańsk, Grudziądz (parafia św. Krzyża i Fara), Tczew (Fara), Kartusy, Zapceń pow. Chojnice, Starogard, Koronowo, Kościerzyna, Wtelno pow. Bydgoszcz, Zagórze pow. Morski, Gdynia, Wierznica pow. Kościerzyna, Kuźnica pow. Morski i Gniew.

Takiego napływu ludności z całego Śląska, z całej Polski i z zagranicy („Orel“ czechosłowacki) — Piekary nie widziały jeszcze. Istna mozaika barw i typów ludowych, organizacji, zawodów i stanów.

W niedzielę 20 bm. o godz. 8 tysięcy młodzieży z SMP., biorącej udział w Zlocie, przystąpiło do Stołu Pańskiego. O godzinie 7,30 odprawiono Mszę św. dla gości czeskich z „Orla“ — ze śpiewem religijnym w języku czeskim.

Już na godzinę przed nabożeństwem wzgórze Kalwarii Piekarskiej zaczęło napierać się mrowiem ludzkim. Około 100 tysięcy wiernych stanęło na Kalwarii zajmując jej teren od stopni świątyni aż prawie do wyjścia na ulicę. Ze sztandarów utworzył się 4-rzędowy szpaler długości około 150 m.

Krótko przed godz. 10 przybyła procesja z J. E. ks. Biskupem Adamskim i ks. Biskupem Gawliną z cudownym obrazem M. B. Piekarskiej. Cudowny obraz nieśli księża z różnych dzielnic Polski, z Pomorza ks. Żynda i ks. Chylarecki. Obraz umieszczono „pod szczytem“ Kościoła Kalwaryjskiego pod wezwaniem św. Krzyża.

KAZANIE KS. BISKUPA GAWLINY.

Przepiękne kazanie wygłosił w czasie nabożeństwa ks. Biskup Gawlina, który żywymi barwami odmalował postać i historyczne zasługi i zalety osobiste Sobieskiego, stawiając je jako wzór dla młodzieży polskiej — wzór umiłowania Chrystusa, bohaterstwa chrześcijańskiego, pobożności i wielkiej ofiarności dla Ojczyzny. Kościół Chrystusowy ma dużo świętych żołnierzy, co łączyli w sobie męstwo i bohaterstwo z wybitną pobożnością. Te cechy winna też skupiać dziś w sobie polska młodzież katolicka.

PRZEMÓWIENIE WOJEWODY GRAŻYŃSKIEGO.

Delegacje organizacji stowarzyszeń i związków ze sztandarami udały się po sumie przed kościół M. B., gdzie odbyła się uroczystość odsłonięcia tablicy pamiątkowej z okazji bytności przed 250 laty w Piekarach króla Jana III Sobieskiego zwycięzcy z pod Wiednia.

Odsłonięcia tablicy dokonał p. Wojewoda śląski Grażyński i wygłosił przemówienie okolicznościowe, w którym wspominał, że właśnie 250 lat temu lud śląski w Wielkich Piekarach witał króla Jana Sobieskiego takim samym językiem, jakim i obecnie lud ten mówi. Język polski wówczas rozbrzmiewał na większych znacznie obszarach, aniżeli dzisiaj, ponieważ sięgał aż po Wrocław.

Wojewoda Grażyński wskazał na przykaza-

Ich prawdomówność

W sprawozdaniu „Słowa Pomorskiego“ ze „wspaniałego przebiegu apelu powiatowego Zw. Powstańców i Wojaków ks. Wryczy w Kartuzach — którym zajęliśmy się szerzej w numerze niedzielnym — wśród odbierających defiladę, wymieniono nazwisko b. starosty Lipskiego. Tymczasem, jak się okazuje p. Lipski, nie tylko nie odbierał defilady wojaków księdza Wryczy, ale ani 19, ani 20 sierpnia nie był w Kartuzach, a bawił w tych dniach właśnie w Krakowie, dokąd wyjechał z Pomorza służbowo w początkach zeszłego tygodnia.

Tak to wygląda w świetle faktów „ich prawdomówność“.

nia i obowiązki, jakie ta uroczystość nakłada. Przedewszystkiem tępienie śladów niewolnictwa, kształcenie silnych charakterów i wyrabianie w sobie poczucia godności narodowej; albowiem nie jest wolny ten, kto ulega podszeptom wroga i sprzedaje mu swoje skarby narodowe.

Wojewoda Grażyński wyraził w końcu radość z powodu masowego udziału młodzieży polskiej w tej manifestacji. Młodzież ta jest spadkobiercą rycerskich tradycji z czasów Sobieskiego.

Tablica, wielkości 1,40 × 75 cm., jest wmurowana w prawy filar wejścia do świątyni; u góry nosi podobiznę króla Sobieskiego, a poniżej następujący napis:

„W dniu 20 sierpnia 1683 roku król Polski Jan III Sobieski, dążąc z rycerstwem polskim na odsiecz Wiednia, obleżonego przez hordy tureckie, zatrzymał się w Piekarach i przed cudownym obrazem Matki Bożej wymodlił dla sztandarów polskich zwycięstwo. Tablicę tę w 250 rocznicę tej wielkiej chwili funduje wdzięczny lud śląski“.

DEFILADA MŁODZIEŻ POMORSKA GORĄCO OKŁASKIwana.

Zaraz po odsłonięciu tablicy odbyła się przed szkołą wspaniała, potężna defilada, w której wzięło udział przeszło 50 tysięcy ludzi, wszystkie organizacje społeczne, zawodowe, wojskowe, org. p. w. i w. f., kobiece i wreszcie młodzieży.

Defilada trwała 1 godzinę i 20 minut; niesiono w niej przeszło 500 sztandarów (blisko — 200 samej młodzieży), 30 orkiestr.

Ludność zebrana w blisko 50 tysiącach osób, gorąco okłaskiwała grupę pomorskiej młodzieży, która w liczbie przeszło 200 osób z sztandarem związkowym i godłem „Gryfa Pomorskiego“ pod przewodnictwem generalnego sekretarza ks. Żyndy wzbudziła wielkie zainteresowanie i uzyskała ogromny poklask.

Piękną ozdobą defilady były: korowód żniwiarzy na 3 wozach, banderja w strojach śląskich — na 100 koniach, pochód górników z kilofami, hutników, oraz kolumny sanitarnej w ubraniach przeciwgazowych. Przemysł hutniczy przedstawiał 6 robotników hutniczych, niosących w odpowiednich ubraniach na barkach swoich, odlewne żelaza. Minęły dobre dwie godziny, zanim ulice Piekar „wyludniły się“ nieco.

Po zakończeniu wspaniałego Zlotu młodzież pomorska pod przewodnictwem generalnego sekretarza ks. profesora Żyndy zwiedziła Katowice, Królewską Hutę, Kraków, gdzie zwiedziła Wawel i Zamek Królewski na Wawelu, stamtąd udano się do Wieliczki, by zwiedzić prastare kopalnie soli. Z Wieliczki młodzież udała się do Częstochowy na Jasną Górę, gdzie przed Cudownym Obrazem Matki Boskiej Częstochowskiej wysłuchano Mszy św. odprawionych przez ks. prof. Żyndę z Wąbrzeźna i ks. prob. Chylareckiego z Koronowa.

Regulacja rzek przy pomocy dynamitu

Jeszcze w roku zeszłym starostwa przasnyskie i makowskie przystąpiły wspólnie do regulacji rzeki Orzyc, dopływu Narwi. Roboty były bardzo utrudnione ze względu na błotnisty charakter brzegów rzeki. Dopiero w tym roku prace regulacyjne znacznie postąpiły naprzód, gdyż użyto po raz pierwszy w Polsce dynamitu jako środka umożliwiającego wyprostowanie łożyska rzeki oraz usuwanie mielizn. Dzięki wybuchom dynamitu uregulowano bieg rzeki Orzyc na znacznej stosunkowo przestrzeni, dając możność zatrudnienia 300—400 bezrobotnym przy robotach oczyszczających. — Na zdjęciach widzimy rzekę Orzyc przed eksplozją dynamitu, moment eksplozji oraz stan rzeki po eksplozji.

Przed Ogólnopolskim Kongresem Kupiectwa

Zjazd w Toruniu zaszczyt wiceminister Jastrzębski

Wiadomo, jak poważną rolę w gospodarstwie narodowym odgrywają monopole państwowe, które przejęły wielką część ongiś wolnego handlu. Dążenia Związku Towarzystw Kupieckich na Pomorzu idą od lat w kierunku szarmonizowania interesów monopolów z interesami handlu wzgl. koncesjonariuszy. Jednym z palących zagadnień jest kwestja podwyższenia rabatów na wyroby monopolowe tj. intensywniejszego niż dotąd, zainteresowania kupca w powiększeniu obrotów. Sprawa ta nabiera dużego znaczenia wobec ogólnego spadku tych obrotów. Usiłowania Związku nabierają obecnie większych szans realizacji. Sprawa ta bowiem była przedmiotem rozmów delegatów Związku z p. Wiceministrem Jastrzębskim i znalazła swe ostateczne naświetlenie na Ogólnopolskim Kongresie Kupie-

stwa w Toruniu w dniu 28 września br.

Korzystając z pobytu w Grudziądzu p. Wiceministra delegacja Związku w osobach pp. prezesa Marchlewskiego i prezesa Towarzystwa Kupców Samodzielnym w Gdyni dr. Smoleńca zaprosiła p. Wiceministra na Kongres Kupiecki z uwagi właśnie na mające tam być omawiane sprawy monopolowe. Pan Wiceminister Jastrzębski przyjął to zaproszenie bardzo życzliwie, podkreślając, że za każdym jego pobycem na Pomorzu wzrasta jego sentyment do tej Ziemi i jej potrzeb i zapewniając, że postulaty Związku będą zawsze przedmiotem poważnych rozważań. Z miłą więc chęcią przyjmuje zaproszenie na Zjazd, chcąc tam bezpośrednio zetknąć się z przedstawicielami z kupiectwem pomorskim.

Pogrzeb skauta szwedzkiego w Krakowie

Przed dwoma tygodniami przejeżdżała przez Kraków drużyna skautów szwedzkich, w powrocie do swej ojczyzny z Jamboree w Gödöf. Skautów gościli koledzy polscy. Gdy drużyna szwedzka miała odjechać z Krakowa, zachorował nagle jeden młody Szwed, Birger Walbarg. Chorego umieszczono w krakowskim szpitalu św. Łazarza, gdzie po dwóch tygodniach cierpienia zmarł. W czasie choroby opiekował się swym rodakiem pastor drużyny skautowej szwedzkiej Nils Toftt, który pozostał w chorym w Krakowie.

Wczoraj popołudniu na cmentarzu rakowickim odbył się pogrzeb młodego skauta szwedzkiego.

Nad grobem przemówił ks. Niemczyk po niemiecku i po polsku, a następnie ks. Toftt po szwedzku i po niemiecku, dziękując w imieniu swoim i rodziny polskim harcerzom za zajęcie się pogrzebem zmarłego kolegi. Wzruszająca ceremonia pogrzebowa zakończyła się odśpiewaniem pieśni pogrzebnej przez skautów polskich, którzy do czasu przewiezienia zwłok do Szwecji, będą się opiekować mogiłą zmarłego.

Przed przeniesieniem Izby Skarbowej i Okr. Urzędu Ziemsk. z Grudziądza do Torunia

Stosownie do naszych wielokrotnych zaowiedzi, stoimy obecnie w przededniu ważnych zmian w dystryktacji urzędów centralnych na Pomorzu. Urzędy te będą ześrodkowane w Toruniu, jako stolicy województwa.

Przeniesienie Dyrekcji K. P. z Gdańska jak wiemy, nastąpi w ciągu najbliższych tygodni. Obecnie donoszą z Warszawy o decyzji przeniesienia do Torunia również w ciągu najbliższych tygodni Izby Skarbowej i Okręgowego Urzędu Ziemskiego z Grudziądza. Kwestja gmachów, w których urzędy te zostaną w Toruniu ulokowane nie została jeszcze ostatecznie rozwiązana.

Prof. Dr. Danziger w Gdyni

Ub. niedzieli przybył do Gdyni prof. dr. Danziger, przedstawiciel rosyjskiego „Gormetmaszimportu“. Prof. Danzigerowi towarzyszyli dyr. „Sowpoltorgu“ p. Brodzki, oraz pp. Fuchtnier i inż. Stawnicki. Przyjazd ten zorganizowało Towarzystwo Polsko-Rosyjskie „Polros“.

Wykończenie hali śledziowej

W sobotę dnia 26 bm. została oddana do użytku dobudowana do magazynu Śledziowego przy nadbrzeżu angielskim w Gdyni część hali śledziowej o pow. 1.434 m. kw. W dobudowanej części hali od wczoraj składa się śledzie.

Epidemia tyfusu w Klonówce pow. Starogard

Jak donoszą ze Starogardu w miejscowości Klonówka wybuchła ostatnio groźna epidemia tyfusu. Dotychczas na niebezpieczną tę chorobę zapadło około 20 osób, z czego 6 osób musiano przewieźć do szpitala miejskiego w Starogardzie.

Władze sanitarne zarządziły wszelkie środki ochronne, aby nie dopuścić do rozszerzenia się choroby i stłumić ją w zarodku, co beawątpienia uda się w zupełności, o ile ludność Klonówki ściśle się zastosuje do wydanych zarządzeń.

Ścięła wnuczce głowę!

Niejaka Anna Benkovič z Zagrzebia dokonała ohydnej zbrodni, ucinając swej wnuczce 6-cio letniej dziewczynce głowę. Zatrzymana przez policję oświadczyła, że do zbrodni tej popełniła ją tajemniczy głos wewnętrzny, domagający się od niej zmazania w ten sposób grzechów. Lekarze stwierdzili, że zbrodniarka dokonała morderstwa pod wpływem obłądzenia.

Szpak — wagabunda

W dn. 23 bm. uczeń szkolny Antos Górski z Mirotek zaszedł w posiadłości swego ojca szpaka, który miał na nóżce obrączkę z napisem: „Université Lithuanie F. 4. 4. 31“. Ptakowi edjęto obrączkę i wysłano pod uwidocznionym na niej adresem do Lotwy.

Przysiek pow. toruński

— Utonięcie dziecka. Dnia 25 bm. 4-letnia córka miejscowego owczarza Barta, bawiąc się na mostku kolejowym na torze Toruń—Czarnewo, wpadła do rowu, napelnionego wodą i utonęła. Ratunek był już niestety spóźniony.

Urządowa cedula Giełdy Zbożowo-Towarowej w Bydgoszczy

z dnia 26 sierpnia 1933 r.

Warunki: handel hurtowy, parytet Bydgoszcz, ładunki wagonowe, dostawa bieżąca, za 100 kg.

Notowania odbywają się we wszystkie dni powszednie.

Żyto 10 ton transak. 13,50; orient. 13,00—13,50 usposobienie: spokojne.

Pszonica orient. 18,75—19,50 usposobienie: spokojne.

Jęczmień browarowy orient. 15,00—16,00

Jęczmień przem. orient. 13,50—13,75 usposobienie: spokojne.

Owies orient. 11,50—11,75 usposobienie: wyczekujące

Mąka żytnia 65% wł. worka orient. 21,00 do 21,50 — usposobienie: słabsze.

Mąka pszenna 65% wł. worka orient. 33,— do 35,00 — usposobienie: spokojne.

Otręby żytnie orient. 7,50—8,50

Otręby pszenne orient. 9,00—9,50
Otręby pszenne grube orient. 9,25—9,75
Rzepak orient. 31,00—33,—
Rzepak zimowy orient. 33,00—35,—
Groch Victoria orient. 20,00—22,—
Groch Folgera orient. 22,50—24,50
Ziemniaki jadalne orient. 2,50—2,80
Mak niebieski orient. 56,00—58,00
Gorzycza orient. 39,00—41,—

Ogólne usposobienie: spokojne.
Transakcje na odmiennych warunkach: 220 ton żyta; 305 ton pszenicy; 290 ton jęczmienia przem.; 174 ton mąki pszennej; 39,4 ton mąki żytniej; 7,5 ton otrąb żytnich; 34,5 ton otrąb pszennych; 60 ton grochu Wiktorja; 2,5 ton rzepaku.

Programy radiowe

PONIEDZIAŁEK, DNIA 28 SIERPNI 1933 R.
Radjostacja Warszawska.

7,20 Muzyka poranna (płyty). 7,35 Płyty. 7,52 Chwilka gospodarstwa domowego. 11,57 Sygnał czasu. Hejnał z Torunia. 12,05 Muzyka

instrumentalna (płyty). 12,35 Muzyka wokalna (płyty). 14,55 Piosenki w wyk. T. Fałiszewskiego (płyty). 15,00—15,05 Kom. Min. Opieki Społ. dla Państw. Urzędu Pośredn. Pracy. 15,05 Wiadomości bież. 15,10 Kom. Państw. Inst. Eksport. 15,15 Utwory w wyk. ork. Barnabasa Geczy (płyty). 15,25 Kom. gospodarczy. 15,35 Piosenki w wyk. J. Brochwiczówny (płyty). 15,45 Przegląd komunikacyjny. 15,50 Piosenki w wyk. chóru Eryana. 16,00 Koncert solistów. Wyk.: J. Dworakowski (skrz.), M. Janowski (tenor) i prof. L. Urstein (akomp.). 17,00 Pogadanka w jęz. franc. 17,15 Muzyka lekka. 18,15 Transmisja ze Lwowa. 18,35 Transmisja z Krakowa. 19,40 Feljton literacki: „Zdefuturyzowani poeci” — wygl. p. C. Jellenta. 20,00 Operetka ze studja „Dookoła miłości” Oskara Straussa. 22,00 Muzyka taneczna. 22,25 Wiadomości sportowe. 22,40—23,00 Muzyka taneczna.

Najciekawsze audycje innych radjostacji krajowych.

18,15 Lwów. „Penang — najpiękniejszy zakątek świata” — wygl. inż. Kamil Giżycki. 18,35 Kraków. Recital fortep. Olgi Martusiewiczowej.

Najciekawsze audycje radjostacji zagranicznych. 20,00 Londyn Regional. Wieczór wagnerowski.

20,30 Berlin. Koncert symfoniczny. 20,45 Strasburg i Paryż. Koncert symfoniczny.

WTOREK, DNIA 29 SIERPNI 1933 R.
Radjostacja warszawska.

7,00 Sygnał czasu i pieśń „Kiedy ranne wstają zorze”. 7,20 Muzyka poranna (płyty). 7,35 Płyty gramofonowe. 7,52 Chwilka gospodarstwa domowego. 12,05 Transmisja koncertu popularnego w wyk. ork. pod dyr. Br. Szulca. 12,35 D. c. transm. koncertu. 14,55 Płyty. 15,05 Wiadomości bież. 15,10 Kom. Państw. Inst. Eksport. 15,15 Płyty. 15,25 Kom. gospod. 15,35 Płyty. 15,45 Chwilka lotnicza i przeciwważowa. 15,50 Płyty. 15,55 Kom. Państw. Urz. Wych. Fizycznego i Państw. Zw. Sport. 16,00 Muzyka symfoniczna (płyty). W programie utwory J. Brahmsa. 17,00 Skrzynka poczt. omówi dr. M. Stepowski. 17,15—18,15 Polska muzyka taneczna w wyk. Kwartetu Salonowego Górzyskich. 18,15 Odczyt p. t. „W warsztatach Gdyni” — wygl. dr. F. Burdecki. 18,35—19,05 Recital śpiewaczy H. Leskiej (sopr.). Przy fort. prof. L. Urstein. 19,05 Muzyka lekka (płyty). 19,40 „Na widnokręgu”. 20,00 Koncert w wyk. Ork. P. R. pod dyr. J. Ozimińskiego, I. Downar-Zapolskiej (sopr.) i prof. L. Urstein (akomp.). 22,00 Muzyka taneczna. 22,25 Wiadomości sportowe. 22,40 do 23,00 D. c. muzyki tan.

Poszukujemy akwizytorów 5034
do naszego wydawnictwa, za wynagrodzeniem prowizyjnym.
Oferty z dokładnym życzyrysem do Administracji „Dnia Pomorskiego” w Toruniu.

PRZETARG.
Okręgowy Urząd Budownictwa Wybrzeża Morskiego w Gdyni ogłasza nieograniczony przetarg na:
1) przełożenie drogi od magazynu Intendentury do Elektrowni P. W. w Gdyni,
2) ułożenie chodników przy Szpitalu Morskim.
Termin wykonania robót wynosi 2 miesiące od daty przyjęcia oferty.
Do oferty winien być dołączony kwit na złożone w Kasie Skarbowej na rzecz Okr. Urz. Bud. W. M. wadium tylko w gotówce lub papierach wartościowych o zabezpieczeniu pupilarnym w wysokości 3 proc. oferowanej kwoty.
Termin składania ofert upływa dnia 9 września 1933 r. godz. 10,30, poczem pół godziny później nastąpi otwarcie ofert.
Ślepe kosztorysy wraz z warunkami przetargu wydaje Okr. Urząd Bud. W. M. za zwrotem wydatków administracyjnych.
Okręgowy Urząd Budownictwa Wybrzeża Morskiego zastrzega sobie prawo dowolnego wyboru oferenta oraz unieważnienie przetargu.
Kierownik Okręgowego Urzędu Bud. W. M. L. Karwat, kpt.
Zlec. 912 5102

WYROK.
W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej.
W sprawie odroczenia wypłat rolnika Jerzego Pokrzywnickiego z Nowej Cerkwi dłużnika, właściciela nieruchomości Nowa Cerkiew, karta 1 i 15 Sąd Grodzki w Chojnicach po przeprowadzeniu ustnej rozprawy w dniu 22 sierpnia 1933 przed sędzią Sąd Grodzki Konitzera przy współudziale st. sekretarza Dziecielskiego jako protokulanta orzekł: 1) dłużnikowi Jerzemu Pokrzywnickiemu z Nowej Cerkwi pow. Chojnice udziela się odroczenia wypłat do 1 czerwca 1935 r.; 2) zarządca gospodarstwa rolnego dłużnika mianuje się samym dłużnikiem Jerzemu Pokrzywnickiemu; 3) Ustanawia się nadzór sądowy nad zarządem gospodarstwa rolnego dłużnika i nadzór ten oddaje się Pomorskiej Izbie Rolniczej w Toruniu; 4) Koszty postępowania ponosi dłużnik Jerzy Pokrzywnicki.
I. Nn. 4/33. Sąd Grodzki Chojnice. 5127

POSTANOWIENIE. W sprawie odroczenia wypłat kupcowi Konradowi Konkolowi w Pucku, termin odroczenia wypłat przedłuża się o dalsze trzy miesiące do dnia 23 listopada 1933 r.
Puck, dnia 23 sierpnia 1933 r.
II. E. 12/33. Sąd Grodzki. 5136 Zl. 944

PRZETARG PRZYMUSOWY
We wtorek, dnia 29 sierpnia 1933 r. o godz. 11 sprzedam przy ul. Teofila Magdzińskiego 6 największą dającemu za natychmiastową zapłatą: 1 maszynę do pisania Remington, 1 wóz do owocu rozwożenia oszacowanych na sumę 600,— zł które można oglądać pod wskazanym adresem w dniu licytacji w czasie oznaczonym.
(—) Malak,
Komornik Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy rewiru III. 5135 Zl. 1467,8.

PRZETARG PRZYMUSOWY.
We wtorek, dnia 29 sierpnia 1933 r. o godz. 10 przed południem sprzedam przy Zbożowym Rynku 11 największą dającemu za natychmiastową zapłatą: 1 kowadło, 2 śruboszki, 1 wiertarkę, 1 maszynę do gładzenia szyn, 1 biurko, 1 maszynę do szycia, 2 szafy do rzeczy, 2 szafonierki, 2 leżanki, 1 umywalkę z płytą marmurową, 2 nocne stoliki, 1 lustro, 1 kanapę, 2 fotele, 1 dywan, 2 chodniki, 2 stoły, 4 obrazy, 5 okien firan, 1 lampa wisząca, — oszacowanych na sumę 705,— zł. Ruchomości oglądać można w dniu licytacji pod wskazanym adresem w czasie wyżej oznaczonym.
(—) Malak,
Komornik Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy rewiru III. 5134 Zl. 1466,8.

CIECHOCINEK-CIEPLICA
TANI MIESIĄC WRZESIEŃ
RADOCZYNNY KAPIELE SOLANKOWE
Kąpiele borowinowe i kwasowęglowe
Elektro- i hydroterapia — — — — —
Inhalatorjum — Emanatorjum radowe
WSPANIAŁA PŁYWAŁNIA SOLANKOWO-TERMALNA
Ceny kart sezonowych i zabiegów kąpielowych znacznie obniżone.
Pensjonaty z utrzymaniem od 5 do 7 zł.
Pokoje umi. bez utrzymania od 1—3 zł. 5129
Droga powrotna Koleją tylko 20% norm. ceny biletu.

OGŁOSZENIE. Do rozpoznania wniosku Alfonsa Sikorskiego, kupca w Wąbrzeźnie ul. Hallera o odroczenie wypłat wyznacza się termin na dzień 23 września 1933 o godz. 10. Wierzyciele mogą przybyć na rozprawę celem udzielenia Sądowi wyjaśnień.
Wąbrzeźno, dnia 23 sierpnia 1933 r. 5128
II. E. 228/33. Sąd Grodzki.

Zarządca Masy Upadłościowej firmy Dom Konfekcyjny Hugo Schmechel i S-owie, Sp. Akc. zawiadamia, że w dniach 31 sierpnia, 1, 2, 4 i 5 września r. b. w składzie firmy przy ul. Wybickiego 2/4 w Grudziądzu odbywać się będzie **wyprzedaż konfekcji i bielizny dziecięcej** po cenach niższych.
Ceny ubrań i płaszczów od zł 5,—
Ceny pończoch od zł 0,30 5140

PRZETARG.
Dnia 30 sierpnia 1933 r. o godz. 11 przed południem sprzedawcą będą w drodze dobrowolnej licytacji za natychmiastową gotówkę największą dającemu w Grudziądzu w domu przy ul. Kościelnej 10 przedmioty z masy upadłościowej firmy S. Rotszuld i to: 1 fortepian, cena wywołania 300,— zł, reszta przedmiotów t.j. żyrandol, szafa kuchenna, stół kuchenny, 2 fotele, 2 nocne stoliki, biurko, samowar, bielizniarka, kanapę, 4 krzesła, 2 wazy, 1 parawan i firany, sprzedane będą bez oznaczenia ceny wywołania. Przedmioty powyższe reflektanci oglądać mogą w czasie i miejscu wyżej oznaczonym.
Komornik Sądu Grodzkiego w Grudziądzu Rewiru I. 902

LICYTACJA.
W środę, dnia 30 sierpnia 1933 r. o godzinie 11-tej sprzedawcą będą za gotówkę więcej dającemu w Grudziądzu przy ulicy Poniatowskiego 4: kompletne urządzenie do składki kolonialnego, waga stołowa z ciężarkami, skrzynki, szalki oraz obrusy, prześcieradła, serwety, ręczniki, talerze, sosjerki, salaterki, szklanki, ta-ce, flakony, kieliszki i t. p. przedmioty, oszacowane na 430,— zł. O godzinie 13-tej w Łasinie pow. Grudziądz, u p. Pelki: bufet, kredens, stół, 6 krzeseł oraz większą ilość skór i obuwia męskiego, damskiego i dziecięcego, oszacowane na 2.800,— zł. W czwartek, dnia 31 sierpnia 1933 r. o godzinie 9 w Owcarkach u p. Katarzyny Wiśniewskiej: zegar ścienny, lustro z konsolką i kanapę, oszacowane na 110,— zł. O godzinie 10-tej w Królewskiej Dąbrówce u p. Walczaka: 1 krowę, oszacowaną na 220,— zł. O godzinie 14-tej w Nowych Mostach u p. Franciszka Wotka: 1 krowę, 1 świnię, poduszkę, płaszcz, sweter i kapę na łóżko, oszacowane na 190,— zł. O godzinie 14,15 u p. Waruszewskich: maszynę do szycia „Singer”, wirówkę i 1 świnię, oszacowane na 230,— zł. Rzeczy wystawione do licytacji można oglądać półgodziny przed licytacją w miejscu ogłoszenia.
Michał Dobrzański,
Komornik Sądu Grodzkiego w Grudziądzu, Rewiru II. 901

OGŁOSZENIE.
Kasa Chorych w Gdyni z tymczasową siedzibą w Wejherowie unieważnia niniejszem błądzące pokwitowania inkasentów, zawierające pokwitowania od nr. 5101 do 5150, Błądzek powyższy zaginęły, wobec czego zachodzi obawa, że może być wykorzystany przez osoby nieupoważnione do inkasowania należności na rzecz Kasy Chorych w Gdyni. Kasa prosi PP. Pracodawców by przy zapłacie do rąk inkasenta sprawdzali legitymacje, a pokwitowania oznaczone numerami od 5101 do 5150 nie przyjmowali. O ile kto jest w posiadaniu pokwitowania z temi numerami, zechce w interesie własnym przedstawić pokwitowania takie do wymiary.
Wejherowo, dnia 25 sierpnia 1933 r.
KASA CHORYCH W GDYNI
z tymczasową siedzibą w Wejherowie.
Dyrektor
(—) Jeka. 5137

OGŁOSZENIE
o ograniczeniu ruchu kołowego.
Podaje do wiadomości, że z powodu rozpoczęcia robót drogowych (przebudowa jezdnii) ciężarowy ruch kołowy na odcinku drogi Wojewódzkiej w rejonie M. Tarpna będzie zamknięty w czasie od 28 sierpnia do 12 września r. b.
Wspomniany ruch ciężarowy zostaje skierowany przez drogę powiatową Tuszewo — Stanisławowo — — — — —
Kierunek ruchu wskażą tablice orientacyjne.
Przewodniczący Wydziału Powiatowego Starosta Powiatowy. 5141
w Grudziądzu.

Okucia budowlane 5023
I łożka metalowe dostarczają hurtownie Sulkiewicz i Robakowski
Fabryka Wyrobów Żelaznych Bydgoszcz tel. 892 i 2206.
Pokój
umeblowany z balkonem do wynajęcia. Toruń, Bydgoska 90, m. 6. 5130
Nagrobki
fachowe wykonanie, niskie ceny, degodne warunki polena L. Gion Bydgoszcz, ul. Gdańska 124. 5133
Nauczycielka
z 3 letnią państwową praktyką, muzykalna poszukuje posady. Również przyjmie pracę biurową. Zgłoszenia do Admin. „Dnia Pomorsk.” Toruń, pod nr. 5132.

Gospodyni 5079
rutynowana, kilkanaście lat w jednym domu uczciwa, sumienna szuka posady do samotnej Pani lub Pana. Łaskawe zgłoszenia „Dzień Pomorski” Toruń, Szeroka 41.

Przyjmę dzieci
od 5—10 lat do kompletu języka francuskiego lub niemieckiego Cena niską. Adamska, Toruń, Sukienicza 4. 4922

Zeńska Szkoła Zawodowa i Gospodarcza Grudziądz.
ul. Trynkowa nr. 19.
przyjmuje wpisy do klasy I. zawodowej dział bielizniarsko-krawiecki i do szkoły gospodarczej w godzinach od 9—13-tej. Dla niezamożnych ulgi. 5048

Zakład Elektro-techniczny
Przedsięb. Koncesjonowane wykonuje prace elektrotechniczne i radiowe fachowo i tanio. **Zadawanie i naprawa akumulatorów Adolf Gomowski**
Toruń, Mickiewicza 67. 4585
Przysposabiam do egzaminów, udzielam **lekcyj** francuskiego, angielskiego, niemieckiego i gry na fortepianie. Adamska, Sukienicza 4. Toruń. 8031

Meble
najsolidniejsze i najtańsze wszelkiego rodzaju drzewne i wysyłane, gwarancja, dogodne warunki. Skład mebli dawniej Hege, Bydgoszcz, Długa 32. 4934

Uwaga!
W najlepszym punkcie Gdyni sprzedam lub wydzierżawię nieruchomości wraz z interesem gastronomicznym. Zgłoszenia „Gazeta Morska” Gdynia pod nr. 270. 5036

Piwa
Lemoniady, Woda sodowa Skierniewicki Browar Parowy
WŁ. STRAKACZA
Czerwona Droga 35, Toruń tel. 123. 4472

Wózki
dziecięce, najnowsze modele najtaniej 3194
Bydgoszcz, ul. Długa 51

Sport i Kultura Fizyczna

Nr. 35.

Nasz tygodniowy Dodatek Sportowy

Rok IV

Regaty wioślarskie w Toruniu

26 osób startowało w 9 biegach

W dniu 27 sierpnia Klub Wioślarski w Toruniu urządził PROPAGANDOWE VI MIE-DZYKLUBOWE I MIEDZYSZKOLNE REGA-TY pod protektorem prezydenta m. Torunia p. Antoniego Bolta.

Do regat zgłoszono 26 łodzi; z Bydgoszczy: Kolejowy Klub Wioślarski, Klub Wioślarski „Gryf”, Bydgoskie Towarzystwo Wioślarskie; z Chelmży (Gimnazjalny Klub Wioślarski „Posejdon”, Chelmińskie Towarzystwo Wioślarskie); z Grudziądza (Grudziądzkie Tow. Wiośl. „Wisła”); z Kruszwicy (Klub Wioślarski „Gopło”; z Włocławka (Tow. Wioślarskie) i z Torunia (Gimnazjalny Klub Wioślarski i Klub Wioślarski).

Kierownictwo zawodów spoczywało w rękach prezesa Klubu p. dyr. Twardzickiego, sędzią głównym był por. Pajak, arbitrami p. Barwicki, starterem — p. Szczepanowski.

Biegi odbywały się w dwóch konkurencjach: dla młodzieży i dla starszych. Długość toru 1200 m. i 2000 m.

Bieg 1 — Młodzieży — czwórki półwyciągowe o nagrodę przechodnią p. mgr. Zgody: 1) Kolejowy Klub Wioślarski Bydgoszcz; 2) Klub Wioślarski Toruń; 3) Gimnazjalny Klub Wioślarski Toruń

Bieg 2 — Czwórki półwyciągowe o nagrodę przechodnią p. Majdrowicza i jednorazową p. prezydenta Bolta: 1) Gimnazjalny Klub Wioślarski „Posejdon” Chelmża (zdobył nagrodę po raz trzeci); 2) Kol. Klub Wioślarski Bydgoszcz. **BIEGI MIEDZYKLUBOWE**

Bieg 3 — jedynki nowicjuszy o nagrodę przechodnią p. Z. Hozakowskiego: 1) Czarniecki, „Wisła”, Grudziądz; 2) Soltan, Klub Wiośl. Toruń.

Bieg 4 — Czwórki półwyciągowe nowicjuszy o nagrodę przechodnią p. B. Kuczyńskiego: 1) Kolejowy Klub Wiośl. Bydgoszcz; 2) Klub Wioślarski „Gopło” Kruszwica.

Bieg 5 — Czwórki młodszych o nagrodę przechodnią p. J. Szwieca: 1) Tow. Wioślarskie Włocławek, w czasie 6 m. 15; 2) Kol. Klub Wioślarski Bydgoszcz 6 m. 44.

Bieg 6 — Czwórki bez ograniczeń o nagrodę przechodnią p. Wojewody Pomorskiego Kirtiklisa i jednorazową p. prezydenta Bolta: 1) Grudziądzkie Tow. Wioślarskie „Wisła” (po raz drugi) w czasie 6 m. 28; 2) Klub Wioślarski Toruń 6.28.4.

Bieg 7 — Jedynki bez ograniczeń o nagrodę przechodnią p. Wojewody Pomorskiego Kirtiklisa: 1) Wąsiora, Klub Wiośl. Toruń; 2) Czarniecki „Wisła” Grudziądz.

Bieg 8 — Czwórki półwyciągowe o nagrodę przechodnią Pomorskiego Starosty Krajowego p. Łąckiego i jednorazową przędz m. p. Bolta: 1) Kolejowy Klub Wiośl. Bydgoszcz w czasie 6 m. 53; 2) „Wisła” Grudziądz 6.57; 3) Bydgoskie Tow. Wiośl. Bydgoszcz 7 m.

Porażka pływackiej drużyny Polski w spotkaniu z Czechami

Warszawa, 28. 8. (PAT). W niedzielę na pływalni Legji Warszawskiej odbyło się zakończenie meczu pływackiego między państwami Polska — Czechosłowacja. Mecz przyniósł porażkę naszej drużynie, która przegrała w dość wysokim stosunku 44:58 pkt.

Austrjacy bliła naszą reprezentację robotniczą

W sobotę rozegrany został na boisku Skry ciekawy mecz piłkarski pomiędzy robotniczymi reprezentacjami Polski i Austrii o robotnicze mistrzostwo Europy. Zgodnie z przewidywaniami zwyciężyła drużyna austriacka w stosunku 4:1 (1:1).

Bieg 9 — Czwórki nowicjuszy o nagrodę przechodnią p. Komendanta Garnizonu m. Torunia: 1) Tow. Wioślarskie Włocławek 6 m. 23; 2) Klub Wioślarski Toruń 6 m. 31.

O godz. 20 na oświetlonym pięknie dziedzińcu ratusza toruńskiego odbyło się uroczyste rozdanie nagród zwycięzcom regat. Wioślarze ustawili się w czworoboku dokoła stołu, na którym ustawione były puchary i ułożone dyplomy pamiątkowe Toruńskiego Klubu Wioślarskiego. Pośrodku zebrał się przedstawiciel władz z pp. wiceprezydentem miasta Bałą i kiero-nikiem Okr. Urzędu WF i P.W. p. pulk. Piwnickim, starszyną klubową z p. prezesem Twardzickim oraz delegatem P. Z. T. W. p. dyr.

Zewickim z Bydgoszczy oraz zaproszeni goście.

Pierwszy przemówił p. dyr. Zewicki. Zwracając się do p. wiceprezydenta miasta, mówca w gorących słowach wyraził HOŁD WIOŚLARSTWA POLSKIEGO DLA 700-LETNIEGO-TORUNIA, wręczając jednocześnie pięknie wykonany adres holdowniczy. W odpowiedzi p. wiceprezydent Bała podziękował organizatorom za urządzenie regat w Toruniu w jego jubileuszowym roku oraz wszystkim zebranym wioślarzom za liczne przybycie, poczem przystąpił do rozdania nagród.

Uroczystość zakończono trzykrotnym okrzykiem na cześć Torunia oraz polskiego wioślarstwa.

Zakończenie sensacyjnego turnieju międzynarodowego

o tenisowe mistrzostwo miasta Bydgoszczy

Wczorajszej niedzieli nastąpiło zamknięcie czterodniowego międzynarodowego turnieju o mistrzostwo miasta Bydgoszczy, zorganizowane przez Bydgoski Klub Sportowy, na kortach przy ul. Staszica. Turniej ten zgromadził w Bydgoszczy imponującą liczbę pierwszej klasy tenisistów polskich i zagranicznych, z Królewca, Sopot, Wiednia, Brna, Marienburga etc.

Elite polskich raket reprezentowali: mistrzyni J. Jędrzejowska, Pozowska, Stolarow J., Bratek, Popławski i in. Czterodniowym zmaganiem o palmę pierwszeństwa i tytuły mistrzów Bydgoszczy przyglądały się tłumy miłośników białego sportu z nadbrzeżańskiego grodu i dalekich okolic. Finałowe spotkania niedzielne cieszyły się wprost niebywałą frekwencją.

Techniczne wyniki trzeciego dnia turnieju przedstawiają się następująco:

Gra pojedyncza panów: Bratek — Sypniewski 6:4, 6:1, Neiss—Bojanowski 7:5, 6:1, Stolze — Bauer 7:5, 6:3, Szwarc—Grawunder 6:2, 6:1, Stolarow J.—Kaufmann 6:0, 6:2, Stolze—Neiss 1:6, 6:4, 3:6, Popławski—Alvensleben 6:0, 6:0, Neiss—Stolarow (najciekawsza gra dnia) 7:5, 0:6 6:4.

Pojedyńcza gra pań: Lilpopówna—Weynerowska 6:1, 6:1, Pozowska—Haberówna 6:2, 8:6, Jędrzejowska—Schwarze 6:0, 6:1, Pozowska—Lilpopówna 6:4, 6:3.

Gra podwójna panów: Sypniewski i Wesely — Sioda, dr. Weynerowski 4:6, 6:0, 6:4, Alvensleben, Baranowski—Zwoliński, Kłosiński 7:5,

6:4, Stolarow, Popławski—Kolath, Kościński 6:0, 6:0, Draheim, Kaufmann—Kolath, Kościński 5:7, 3:6, Sioda, dr. Weynerowski—Popławski, Stolarow 0:6, 2:6, Bratek, Laszkiewicz—Baranowski, Alvensleben 6:3, 6:1.

Gra mieszana: Bockowa i Bauer—Haberówna, Bratek 4:6, 2:6, Mohr, Kaufmann—Fryszczyńska, dr. Weynerowski 3:6, 6:8, Jędrzejowska, Kolath—Janicka, Sypniewski 6:3, 6:1, Delingheim, Alvensleben—Haberówna, Bratek 2:6, 2:6, Krampe, Stolze—Fryszczyńska, dr. Weynerowski 6:1, 6:4, Lilpopówna, Popławski—Andrzejewska, Kolath 6:0, 6:1.

Podwójna gra pań: Pozowska, Lilpopówna — Schwarze, Krampe 5:7, 3:6, Fryszczyńska, Haberówna—Mohr, Kock 6:0, 6:3.

Gry pocieszenia: Krampe—Andrzejewska 6:0, 6:2, Kolath—Herdigen 2:6, 2:6.

Spotkania niedzielne.
Podwójna gra panów: Stolze, David—Bauer Neise 6:2, 6:3, Bratek, Laszkiewicz—Stolze, David 16:14, 6:1, (półfinałowa) i Stolarow, Popławski—Bratek, Laszkiewicz 6:4, 6:1, 6:1 (finałowa).

Podwójna gra pań: Krampe, Schwarze—Weynerowska, Zielińska 6:2, 6:2, Krampe, Schwarze—Androtowa, Bock 6:3, 6:1, Jędrzejowska, Bielawska—Fryszczyńska, Haberówna 6:2, 6:1, Jędrzejowska, Bielawska—Krampe, Schwarze 6:0, 6:1 (finałowa).

Pojedyńcza gra pań: Jędrzejowska—Pozowska 6:0, 6:1 (finałowa).
Pojedyńcza gra panów: Popławski pokonał w dwóch setach Bratka (finał).

Po zamknięciu turnieju odbyło się uroczyste wręczenie nagród zwycięzcom, oraz herbatka towarzyska w salce pawilonu klubowego BKS.

W grze pojedynczej panów mistrzostwo zdobył Popławski w Warszawie, bijąc w półfinale Bratka z Poznania 6:4, (6:4), a w finale pogromcą Stolarowa—Neissa z Sopot 3:6, 8:6, 10:8, 6:0. W grze pojedynczej pań w finale Jędrzejowska wygrała łatwo w krakowińskiej Pozowską 6:0, 6:1. W grze podwójnej panów w finale zwyciężyła para Stolarow—Popławski, bijąc parę Bratek—Laszkiewicz 6:4, 6:1, 6:1. W grze podwójnej pań w finale wygrała para Jędrzejowska—Popławski, bijąc parę Krampe—Schwarz 6:0, 6:1. Finały gry mieszanej odbędą się w poniedziałek.

Mecze piłki nożnej w Toruniu

T. K. S. 29 (Toruń) — Makabi (Włocławek) 9:2 (5:1).
Gryf II — T. K. S. II 8:0 (0:0).
Gryf III — Podgórski Klub Sport. 4:1 (1:1)

Puchar narodów i puchar Łotwy zdobyła w Rydze polska ekipa hippiczna

Wspaniałe wyniki jeźdźców z Torunia

Ryga, 28. 8. (PAT). W Rydze zakończyły się w niedzielę międzynarodowe zawody hippiczne. W ostatnim dniu odbyła się najważniejsza konkurencja o t. zw. puchar narodów i puchar Łotwy. Walszyły cztery ekipy po 4 jeźdźców każda. Każda z drużyn musiała przejść dwukrotnie 12-cie przeszkód wysokości 1,40 m., szer. 4 m. Zwyciężył zespół, który ogółem zdobył najmniej punktów karnych.

Pierwsze miejsce w ogólnej punktacji za jeźdźców Polska w składzie kpt. Billiński (C. W.

Art. Toruń) na koniu „Rabus”, por. Podhorecki na koniu „Olaf”, por. Ruciński (C. W. Art. — Toruń), na koniu „Roxana”, por. Czerniewski na koniu „Reszka”. Kpt. Billiński przeszedł par cour zupełnie bez błędów. Również bez błędów przeszedł par cour por. Podhorecki. Drugie miejsce w ogólnej punktacji zajęli Niemcy, trzecią była Łotwa, czwartą Estonia.

We wtorek polska drużyna wyjeżdża do Tallina, gdzie weźmie udział w międzynarodowych zawodach hippicznych.

Jedno mistrzostwo i jedno wice-mistrzostwo Europy wywalczyli nasi wioślarze w Budapeszcie

Budapeszt, 28. 8. (PAT). W niedzielę przy pięknej pogodzie i lekkim wietrze, odbyły się w Budapeszcie BIEGI FINAŁOWE W REGATACH MIEDZYNARODOWYCH O MISTRZOSTWO EUROPY.

W biegu jedynek pierwsze miejsce zajął polski wioślarz Verey z Krakowa. W ten sposób Verey zdobył tytuł mistrza Europy. Polski zawodnik prowadził bieg od początku do końca. Na mecie publiczność gotowała Polakowi głośne owacje. Czas Vereya 6:30,4 sek. Drugie miejsce zajął Szwajcar Studach 6:31,8 sek., trzecie miejsce zajął Giacconani (Włochy) 6:32,3 sek.

W biegu dwójek bez sternika zwyciężyły Węgry 6:24, drugie miejsce zajęła drużyna szwajcarska 6:29,2 sek., trzecie Holandia 6:31,2 sek.

W dwójkach ze sternikiem pierwsze miejsce zajęły Węgry 6:20,2, drugie miejsce i tytuł wi-

cemistrza Europy zdobyli Polacy, drużyna Warsz. Tow. Wioślarskiego w składzie: Braun i Ślązak, przy sterze Skolimowski. Czas Polaków 6:52,8 sek. Trzecie miejsce zajęła Francja 6:58,4 sek. Włosi wycofali się.

W konkurencji czwórek bez sternika pierwsze miejsce zajęła Danja — 6:4,6 sek., drugie Holandia 6:7,4 sek., trzecie Węgry 6:8,8 sek.

Dwójki podwójne pierwsze miejsce Francja 6:20,6 sek., drugie miejsce Włochy 6:22, trzecie Węgry 6:28,8 sek., czwarte Polska 6:33,4 sek.

Osemki: pierwsze miejsce zajęły Węgry 5:44,2 sek. drugie drużyna włoska 5:46,2 sek., trzecie Jugosławia 5:48,4 sek.

W poniedziałek zawodnicy polscy wyjadą na wycieczkę na jezioro Balatońskie, a we wtorek powrócą do kraju.

Ogłoszenia: wiersz milim. na stronie 7-lamowej . . . 0,20 zł
w tabelce na pierwszej stronie . . . 1,00 zł
na drugiej i trzeciej stronie 0,80 zł — w tekście . . . 0,50 zł
Za ogłoszenie słów i urzędowe w drobny składzie 25% drożej.
Drobne za słowo 15 gr. pierwsze słowo podwójnie.
Dla ogłaszających orczy i nekrologi 25% zniżki, komunikaty 50 gr.
Za ogłoszenie nieopublikowane i z zastrzeżeniem niżej 20% nadwyżki
W ogłoszeniu za słowo tym na stronie 7-lamowej . . . 15 fen.
Drobne za słowo 5 fen. — tytułowe . . . 10 fen.
Przy ogłoszeniu 50 słów — tytułowe rabat upada. Za terminowy druk przepłacone miejsce ogłoszenia administracja nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny: Witold Mętnicki, Toruń, ul. Montuski 25. m. 1.
Redaktor odpowiedzialny za sprawy W. M. Gdańska: Wilhelm Grimsmann, Gdańsk, Kaszubischer Markt 21, I. p.
Red. odpow. na Bydgoszcz: Wacław Górnicki, Bydgoszcz, ul. Mostowa 6.
Redaktor odpowiedzialny na Gdynię: Józef Dobrostowski, Gdynia, Szkolna.
Red. odpow. na Grudziądz: Wacław Garska, Grudziądz, ul. Sienkiewicza 9.
Redaktor odpowiedzialny na Inowrocław: Henryk Łisicki, Inowrocław, ul. Solankowa 4.
Za ogłoszenia odpowiada administracja.
Wydawstwo: „Dziś Pomorski”, „Gazeta Gdańska”, „Gazeta Morska”, „Gazeta Młocińska”, „Dziś Bydgoski”, „Dziś Grudziądzki”, „Dziś Kujawski”.
Nakładem i zezwoleniem Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu.

Abonament miesięczny wynosi

w ekspedycji miejscowych agencjach . . . . . 3.— zł
z odnośnikiem do domu . . . . . 3,40 zł
przez pocztę z odnośnikiem . . . . . 3,36 zł
pod opaską . . . . . 4,50 zł
w Gdańsku przez pocztę . . . . . 2,50 gd przez chłopca . . . . . 2,30 gd
z odbieraniem w administracji wprost gd 2, zagranicą 4 gd . . . . . 7.— gd
W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w zakładzie strajki). Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma